ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ
09.11.2026 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

БНР

√ **За какви промени в модела за компенсиране на небитови потребители настоява АИКБ?**

"Към момента се потвърди, че помощи ще бъдат отпускани непосредствено след месеца, в който има солидни затруднения, но подкрепата продължава да се калкулира само върху разликата над 180 евро. Ние сме на мнение, че трябва да се потърси по-добър праг на подкрепа, да бъде при по-ниски нива".

Това обясни пред БНР **Румен Радев, председател на УС на АИКБ**, относно компенсациите заради високите енергийни цени за бизнеса.

От асоциацията вече са изложили притесненията си в Министерството на енергетиката.

"Високите цени на електроенергията започнахме да наблюдаваме още от август. През октомври видяхме една ескалация.

През септември държавата промени модела на компенсиране за всички небитови потребители. Ако в рамките на служебния кабинет беше прието, че усредняването и подкрепата ще бъде на месечна база, то с последното решение на МС се прие усредняването да бъде до края на настоящия ценови енергиен период – до 30 юни 2027 г. Това означава, че тогава, когато си в най-големите проблеми, най-високите цени, може да се окаже, че няма да получиш достатъчно помощ, защото когато цената надхвърли 180 евро, тогава може да се направи компенсация в следващия месец до 80% от горницата, но над 180 евро, не над 123, както изначално беше заложено".

Това беше част от разговора в Министерството на енергетиката, обясни той в предаването "Неделя 150".

Пред Фонда за сигурност на електроенергийната система вървят паралелно няколко различни компенсационни механизма, а накрая средствата са едни и същи, коментира още Радев.

"По отношение на битовите потребители либерализацията не случва по начина, по който многократно сме настоявалида се направи. Тази подкрепа е със солиден финансов измерител. Но допълнително има и подкрепа на битовите потребители на топлофикационни услуги. Това става изключително през модела на преразпределяне с парите, които отиват към топлофикационните дружества, т.нар. високоефективна когенерация. Извън това фондът продължава с подкрепа за енергоинтензивните. Там някъде е сложена и подкрепата за всички останали небитови индустриални потребители".

Отдавна ВЕИ проектите се правят изключително на пазарен принцип, обясни още той.

"ВЕИ енергията, особено соларната, в нашия географски регион е енергията с най-ниските цени. Но имаме едно наследство, ако искате го наречете и ВЕИ лоби, което продължава все още да получава средства по инсталации, които са отдавна изплатени".

Цялото интервю на Диана Янкулова с Румен Радев може да чуете в звуковия файл тук.

Investor.bg

√ **Помощите за небитовите потребители на ток у нас ще се отпускат след месеца на затруднения**

Помощите за небитовите потребители на електроенергия ще бъдат отпускани непосредствено след месеца, в който имат затруднения. Това каза **председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Румен Радев** относно

проведената в сряда среща в Министерството на енергетиката, в която участваха представители на работодателски и синдикални организации.
Радев обясни, че към момента подкрепата продължава да се калкулира само върху разликата над 180 евро за мегаватчас. Работодателите са на мнение, че трябва да се потърси по-добър праг на подкрепа, който да бъде при по-ниски нива, добави той.
Високите цени на електроенергията започнахме да наблюдаваме още от август. През октомври видяхме една ескалация и средномесечната цена беше 230 евро за мегаватчас на енергийната борса, разясни Радев.
През септември държавата промени модела на компенсиране за всички небитови потребители. Ако в рамките на служебния кабинет беше прието, че усредняването и подкрепата ще бъде на месечна база, то с последното решение на Министерския съвет се прие усредняването да бъде за целия период до края на настоящия ценови енергиен период - до 30 юни 2027 г. Това означава, че тогава, когато си в най-големите проблеми, най-високите цени, може да се окаже, че няма да получиш достатъчно помощ, защото когато цената надхвърли 180 евро, тогава може да се направи компенсация в следващия месец до 80 на сто от горницата, но над 180 евро, не над 123, както изначално беше заложено, каза още той.
По думите му именно това е било част от разговора в Министерството на енергетиката, на която се е потвърдило, че помощите ще бъдат отпускани непосредствено след месеца, в който има затруднения.
Разбирането от тази среща беше да продължим разговора и да се потърсят подходи за компенсации, допълни Радев.
През Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ вървят паралелно няколко различни компенсационни механизма, а накрая средствата са едни и същи, коментира още той.
Според него по отношение на битовите потребители либерализацията на пазара не се случва по начина, по който работодателите многократно са настоявали да се направи.
Тази подкрепа е със солиден финансов измерител, но допълнително има и подкрепа на битовите потребители на топлофикационни услуги, като това става изключително през модела на преразпределяне с парите, които отиват към топлофикационните дружества, т.нар. високоефективна когенерация, каза още Радев.
През септември Министерският съвет прие Програмата за компенсиране на разходите на небитови крайни клиенти за електрическа енергия и на операторите на електропреносната и електроразпределителните мрежи за закупуване на количествата електрическа енергия, потребена за технологични разходи, за периода от 1 септември 2026 г. до 30 юни 2027 г. Програмата предвижда прилагане на автоматизиран компенсационен механизъм в условията на волатилност на цените на електрическата енергия в региона на Югоизточна Европа.
Компенсацията се изчислява на база разликата между средната цена на базовия сегмент „Ден напред“ на Българската независима енергийна борса за периода 1 септември 2026 г. - 30 юни 2027 г.

Novini.bg

√ **АИКБ настоява за по-нисък праг за компенсации за скъпия ток**
Компенсациите за бизнеса при високи цени на електроенергията трябва да се задействат при по-нисък праг, смята **председателят на Управителния съвет на АИКБ Румен Радев.**
Пред БНР той посочи, че помощ ще се отпуска в месеца след този със сериозни затруднения, но ще се изчислява само върху цената над 180 евро за мегаватчас. Според работодателската организация този праг трябва да бъде преразгледан.
От АИКБ вече са изложили притесненията си пред Министерството на енергетиката. Радев отбеляза, че повишение на цените на електроенергията се наблюдава още от август, а през октомври е настъпила ескалация.
По думите му през септември държавата е променила модела за компенсиране на небитовите потребители. Вместо подкрепата да се изчислява на месечна база, усредняването вече ще важи за целия ценови период до 30 юни 2027 г.
„Тогава, когато си в най-големите проблеми и при най-високите цени, може да се окаже, че няма да получиш достатъчно помощ“, предупреди Радев.
Той уточни, че при цена над 180 евро може да бъде компенсирана до 80% от сумата над този праг, а не над 123 евро, както е било заложено първоначално.
Пред Фонда за сигурност на електроенергийната система действат няколко различни компенсационни механизма, докато средствата са ограничени, посочи още председателят на АИКБ.

Той коментира и подкрепата за домакинствата, топлофикационните дружества и енергоинтензивните предприятия. Според него либерализацията на пазара за битовите потребители не се случва по начина, за който работодателските организации настояват.
Радев добави, че новите ВЕИ проекти се реализират на пазарен принцип и соларната енергия е сред най-евтините в региона. По думите му обаче част от по-старите инсталации продължават да получават средства, въпреки че вече са изплатени.

Труд

√ **По-нисък праг на компенсации за ток предлага бизнесът**
Има опасност предприятията да не получат навреме необходимата помощ, предупредиха от АИКБ
По-нисък праг на компенсации за ток предлага **председателят на Управителния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Румен Радев**. В предаването Неделя 150 на БНР той обясни, че след разговорите с енергийното министерство е постигнато потвърждение за отпускането на компенсации непосредствено след месеците, в които предприятията изпитват сериозни затруднения. Основното разминаване между работодателите и държавата обаче остава размерът на ценовия праг, над който се предоставя подкрепа.
“Към момента се потвърди, че помощи ще бъдат отпускани непосредствено след месеца, в който има солидни затруднения, но подкрепата продължава да се калкулира само върху разликата над 180 евро. Ние сме на мнение, че трябва да се потърси по-добър праг на подкрепа, да бъде при по-ниски нива”, заяви председателят на АИКБ.
Той припомни, че поскъпването на електроенергията е започнало още през лятото, а през октомври ситуацията се е усложнила допълнително. “Високите цени на електроенергията започнахме да наблюдаваме още от август. През октомври видяхме една ескалация”, посочи Радев.
“През септември държавата промени модела на компенсиране за всички небитови потребители. Ако в рамките на служебния кабинет беше прието, че усредняването и подкрепата ще бъде на месечна база, то с последното решение на МС се прие усредняването да бъде до края на настоящия ценови енергиен период - до 30 юни 2027 г.”, обясни той.
Според Радев така възниква опасност предприятията да не получават необходимата помощ точно когато разходите им за електроенергия са най-високи. “Това означава, че тогава, когато си в най-големите проблеми, най-високите цени, може да се окаже, че няма да получиш достатъчно помощ, защото когато цената надхвърли 180 евро, тогава може да се направи компенсация в следващия месец до 80% от горницата, но над 180 евро, не над 123, както изначално беше заложено”, заяви председателят на АИКБ.
Румен Радев обърна внимание и на начина, по който се разпределят средствата от Фонда за сигурност на електроенергийната система. По думите му през него преминават няколко различни компенсационни механизма, които разчитат на един и същ финансов ресурс.
Той посочи, че държавата продължава да осигурява значителна подкрепа за битовите потребители, като същевременно подпомага и клиентите на топлофикационните дружества.
“По отношение на битовите потребители либерализацията не се случва по начина, по който многократно сме настоявали да се направи. Тази подкрепа е със солиден финансов измерител”, обясни Радев.
Председателят на АИКБ припомни, че фондът финансира също подкрепата за енергоинтензивните предприятия и останалите небитови индустриални потребители.
Особено внимание в изявлението на Румен Радев привлече коментарът му за производителите на електроенергия от възобновяеми източници. Той посочи, че новите ВЕИ проекти отдавна се реализират на пазарен принцип, но част от старите инсталации продължават да получават средства. “ВЕИ енергията, особено соларната, в нашия географски регион е енергията с най-ниските цени”, заяви председателят на АИКБ.
Той обаче постави въпроса за продължаващото финансиране на мощности, чиито първоначални инвестиции вече са възстановени. “Но имаме едно наследство, ако искате го наречете и ВЕИ лоби, което продължава все още да получава средства по инсталации, които са отдавна изплатени”, подчерта Румен Радев.

Стандарт

√ **Румен Радев, АИКБ бръкна в раната, отворена от ВЕИ лобита**

„Имаме едно наследство, ако искате го наречете и ВЕИ лоби, което продължава все още да получава средства по инсталации, които са отдавна изплатени“, заяви **председателят на Управителния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал в България Румен Радев** в предаването „Неделя 150“ по БНР.

Той предупреди, че високите цени на електроенергията продължават да създават сериозни затруднения за бизнеса, а действащият механизъм за компенсации не осигурява достатъчна подкрепа в най-трудните моменти. Работодателската организация вече е поставила въпроса пред Министерството на енергетиката и настоява прагът за отпускане на помощите да бъде понижен.

Бизнесът иска компенсации при по-ниски цени на тока

Румен Радев обясни, че след разговорите с енергийното министерство е постигнато потвърждение за отпускането на компенсации непосредствено след месеците, в които предприятията изпитват сериозни затруднения. Основното разминаване между работодателите и държавата обаче остава размерът на ценовия праг, над който се предоставя подкрепа.

„Към момента се потвърди, че помощи ще бъдат отпускани непосредствено след месеца, в който има солидни затруднения, но подкрепата продължава да се калкулира само върху разликата над 180 евро. Ние сме на мнение, че трябва да се потърси по-добър праг на подкрепа, да бъде при по-ниски нива“, заяви председателят на АИКБ.

Той припомни, че поскъпването на електроенергията е започнало още през лятото, а през октомври ситуацията се е усложнила допълнително. „Високите цени на електроенергията започнахме да наблюдаваме още от август. През октомври видяхме една ескалация“, посочи Радев.

180 вместо 123 евро. Как се промени схемата

Председателят на АИКБ обясни, че през септември държавата е променила механизма за компенсиране на небитовите потребители. Първоначално е било предвидено помощите да се изчисляват на месечна база, но впоследствие е въведено усредняване за целия ценови период.

„През септември държавата промени модела на компенсиране за всички небитови потребители. Ако в рамките на служебния кабинет беше прието, че усредняването и подкрепата ще бъде на месечна база, то с последното решение на МС се прие усредняването да бъде до края на настоящия ценови енергиен период - до 30 юни 2027 г.“, обясни той.

Според Радев така възниква опасност предприятията да не получават необходимата помощ точно когато разходите им за електроенергия са най-високи. „Това означава, че тогава, когато си в най-големите проблеми, най-високите цени, може да се окаже, че няма да получиш достатъчно помощ, защото когато цената надхвърли 180 евро, тогава може да се направи компенсация в следващия месец до 80% от горницата, но над 180 евро, не над 123, както изначално беше заложено“, заяви председателят на АИКБ.

Няколко вида помощи, но парите са от едно място

Румен Радев обърна внимание и на начина, по който се разпределят средствата от Фонда за сигурност на електроенергийната система. По думите му през него преминават няколко различни компенсационни механизма, които разчитат на един и същ финансов ресурс.

Той посочи, че държавата продължава да осигурява значителна подкрепа за битовите потребители, като същевременно подпомага и клиентите на топлофикационните дружества.

„По отношение на битовите потребители либерализацията не се случва по начина, по който многократно сме настоявали да се направи. Тази подкрепа е със солиден финансов измерител“, обясни Радев.

„Но допълнително има и подкрепа на битовите потребители на топлофикационни услуги. Това става изключително през модела на преразпределяне с парите, които отиват към топлофикационните дружества, т.нар. високоефективна когенерация“, допълни той.

Председателят на АИКБ припомни, че фондът финансира също подкрепата за енергоинтензивните предприятия и останалите небитови индустриални потребители.

Радев заговори за ВЕИ лоби и изплатени инсталации

Особено внимание в изявлението на Румен Радев привлече коментарът му за производителите на електроенергия от възобновяеми източници. Той посочи, че новите ВЕИ проекти отдавна се реализират на пазарен принцип, но част от старите

инсталации продължават да получават средства. „ВЕИ енергията, особено соларната, в нашия географски регион е енергията с най-ниските цени“, заяви председателят на АИКБ.
Той обаче постави въпроса за продължаващото финансиране на мощности, чиито първоначални инвестиции вече са възстановени. „Но имаме едно наследство, ако искате го наречете и ВЕИ лоби, което продължава все още да получава средства по инсталации, които са отдавна изплатени“, подчерта Румен Радев.

Блиц

√ **Румен Радев, АИКБ заговори за ВЕИ лоби: Получават пари за отдавна изплатени инсталации**
Председателят на Управителния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Румен Радев отправи критики към начина, по който се разпределят средствата за подпомагане на потребителите на електроенергия. В предаването „Неделя 150“ по БНР той заяви, че част от производителите на ток от възобновяеми източници продължават да получават финансиране за инсталации, чиито инвестиции отдавна са възстановени.
Разгледай карти
„Имаме едно наследство, ако искате го наречете и ВЕИ лоби, което продължава все още да получава средства по инсталации, които са отдавна изплатени“, заяви Радев.
Според него високите цени на електроенергията продължават да затрудняват сериозно българските предприятия, а действащият компенсационен механизъм не осигурява достатъчна подкрепа в периодите на най-голямо поскъпване.
Бизнесът настоява за по-нисък праг на компенсациите
Румен Радев обясни, че работодателските организации вече са провели разговори с Министерството на енергетиката и са получили потвърждение, че компенсациите ще се изплащат непосредствено след месеците, в които предприятията са изправени пред сериозни затруднения.
Основният спор обаче остава свързан с ценовия праг, над който държавата предоставя финансова помощ.
„Към момента се потвърди, че помощи ще бъдат отпускани непосредствено след месеца, в който има солидни затруднения, но подкрепата продължава да се калкулира само върху разликата над 180 евро. Ние сме на мнение, че трябва да се потърси по-добър праг на подкрепа, да бъде при по-ниски нива“, заяви председателят на АИКБ.
Той припомни, че тенденцията към поскъпване на електроенергията се е проявила още през лятото, а през есента натискът върху предприятията се е засилил.
„Високите цени на електроенергията започнахме да наблюдаваме още от август. През октомври видяхме една ескалация“, посочи Радев.
Държавни услуги
От 123 на 180 евро: Как се промени механизмът
Председателят на АИКБ обърна внимание на промените в схемата за компенсиране на небитовите потребители, приети през септември.
По думите му първоначалният модел, разработен по време на служебното правителство, е предвиждал компенсациите да се определят на месечна база. Впоследствие Министерският съвет е променил правилата, като е въвел усредняване за целия ценови период.
„През септември държавата промени модела на компенсиране за всички небитови потребители. Ако в рамките на служебния кабинет беше прието, че усредняването и подкрепата ще бъде на месечна база, то с последното решение на МС се прие усредняването да бъде до края на настоящия ценови енергиен период - до 30 юни 2027 г.“, обясни той.
Според Радев тази промяна създава риск предприятията да не получат необходимата финансова подкрепа именно когато сметките им за електроенергия са най-високи.
Държавни услуги
„Това означава, че тогава, когато си в най-големите проблеми, най-високите цени, може да се окаже, че няма да получиш достатъчно помощ, защото когато цената надхвърли 180 евро, тогава може да се направи компенсация в следващия месец до 80% от горницата, но над 180 евро, не над 123, както изначално беше заложено“, заяви председателят на АИКБ.
Така работодателите настояват не само за по-бързо изплащане на средствата, но и за преразглеждане на условията, при които предприятията придобиват право на компенсации.

Няколко механизма за подпомагане разчитат на един фонд

Друг съществен проблем според Румен Радев е разпределението на средствата от Фонда за сигурност на електроенергийната система.

Държавни услуги

Той посочи, че през фонда се финансират различни механизми за подпомагане, които използват един и същ финансов ресурс.

Сред тях са подкрепата за битовите потребители, компенсациите за индустриалните предприятия и средствата, насочвани към топлофикационните дружества.

„По отношение на битовите потребители либерализацията не се случва по начина, по който многократно сме настоявали да се направи. Тази подкрепа е със солиден финансов измерител“, обясни Радев.

Държавни услуги

Той обърна специално внимание и на подпомагането на домакинствата, които използват топлофикационни услуги.

„Но допълнително има и подкрепа на битовите потребители на топлофикационни услуги. Това става изключително през модела на преразпределяне с парите, които отиват към топлофикационните дружества, т.нар. високоефективна когенерация“, допълни той.

По думите му същият фонд трябва да осигурява средства и за енергоинтензивните предприятия, както и за останалите небитови индустриални потребители.

Радев: ВЕИ инсталации продължават да получават пари, въпреки че са изплатени

Особено остри бяха коментарите на председателя на АИКБ за финансирането на част от производителите на електроенергия от възобновяеми източници.

Радев направи разграничение между новите ВЕИ проекти, които се реализират при пазарни условия, и по-старите мощности, които продължават да получават подкрепа.

Той подчерта, че производството на електроенергия от слънцето вече е сред най-евтините технологии в региона.

„ВЕИ енергията, особено соларната, в нашия географски регион е енергията с най-ниските цени“, заяви председателят на АИКБ.

Въпреки това според него продължава изплащането на средства за инсталации, чиито първоначални инвестиционни разходи вече са покрити.

„Но имаме едно наследство, ако искате го наречете и ВЕИ лоби, което продължава все още да получава средства по инсталации, които са отдавна изплатени“, подчерта Румен Радев.

Държавни услуги

Изказването му поставя въпроса за начина, по който се използва наличният ресурс в електроенергийната система, докато индустрията настоява за по-ефективни компенсации срещу високите цени.

Основното искане на АИКБ остава държавата да намали прага от 180 евро, над който се изчислява помощта за бизнеса, така че предприятията да получават подкрепа и при по-ниски, но все още затрудняващи дейността им цени на електроенергията.

Energy News

√ **Румен Радев, АИКБ бръкна в раната, отворена от ВЕИ лобита**

„Имаме едно наследство, ако искате го наречете и ВЕИ лоби, което продължава все още да получава средства по инсталации, които са отдавна изплатени“, заяви председателят на **Управителния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал в България Румен Радев** в предаването „Неделя 150“ по БНР.

Той предупреди, че високите цени на електроенергията продължават да създават сериозни затруднения за бизнеса, а действащият механизъм за компенсации не осигурява достатъчна подкрепа в най-трудните моменти. Работодателската организация вече е поставила въпроса пред Министерството на енергетиката и настоява прагът за отпускане на помощите да бъде понижен.

Бизнесът иска компенсации при по-ниски цени на тока

Румен Радев обясни, че след разговорите с енергийното министерство е постигнато потвърждение за отпускането на компенсации непосредствено след месеците, в които предприятията изпитват сериозни затруднения. Основното

разминаване между работодателите и държавата обаче остава размерът на ценовия праг, над който се предоставя подкрепа.

„Към момента се потвърди, че помощи ще бъдат отпускани непосредствено след месеца, в който има солидни затруднения, но подкрепата продължава да се калкулира само върху разликата над 180 евро. Ние сме на мнение, че трябва да се потърси по-добър праг на подкрепа, да бъде при по-ниски нива“, заяви председателят на АИКБ.

Той припомни, че поскъпването на електроенергията е започнало още през лятото, а през октомври ситуацията се е усложнила допълнително. „Високите цени на електроенергията започнахме да наблюдаваме още от август. През октомври видяхме една ескалация“, посочи Радев.

180 вместо 123 евро. Как се промени схемата

Председателят на АИКБ обясни, че през септември държавата е променила механизма за компенсиране на небитовите потребители. Първоначално е било предвидено помощите да се изчисляват на месечна база, но впоследствие е въведено усредняване за целия ценови период.

„През септември държавата промени модела на компенсиране за всички небитови потребители. Ако в рамките на служебния кабинет беше прието, че усредняването и подкрепата ще бъде на месечна база, то с последното решение на МС се прие усредняването да бъде до края на настоящия ценови енергиен период - до 30 юни 2027 г.“, обясни той.

Според Радев така възниква опасност предприятията да не получават необходимата помощ точно когато разходите им за електроенергия са най-високи. „Това означава, че тогава, когато си в най-големите проблеми, най-високите цени, може да се окаже, че няма да получиш достатъчно помощ, защото когато цената надхвърли 180 евро, тогава може да се направи компенсация в следващия месец до 80% от горницата, но над 180 евро, не над 123, както изначално беше заложено“, заяви председателят на АИКБ.

Няколко вида помощи, но парите са от едно място

Румен Радев обърна внимание и на начина, по който се разпределят средствата от Фонда за сигурност на електроенергийната система. По думите му през него преминават няколко различни компенсационни механизма, които разчитат на един и същ финансов ресурс.

Той посочи, че държавата продължава да осигурява значителна подкрепа за битовите потребители, като същевременно подпомага и клиентите на топлофикационните дружества.

„По отношение на битовите потребители либерализацията не се случва по начина, по който многократно сме настоявали да се направи. Тази подкрепа е със солиден финансов измерител“, обясни Радев.

„Но допълнително има и подкрепа на битовите потребители на топлофикационни услуги. Това става изключително през модела на преразпределяне с парите, които отиват към топлофикационните дружества, т.нар. високоефективна когенерация“, допълни той.

Председателят на АИКБ припомни, че фондът финансира също подкрепата за енергоинтензивните предприятия и останалите небитови индустриални потребители.

Радев заговори за ВЕИ лоби и изплатени инсталации

Особено внимание в изявлението на Румен Радев привлече коментарът му за производителите на електроенергия от възобновяеми източници. Той посочи, че новите ВЕИ проекти отдавна се реализират на пазарен принцип, но част от старите инсталации продължават да получават средства. „ВЕИ енергията, особено соларната, в нашия географски регион е енергията с най-ниските цени“, заяви председателят на АИКБ.

Той обаче постави въпроса за продължаващото финансиране на мощности, чиито първоначални инвестиции вече са възстановени. „Но имаме едно наследство, ако искате го наречете и ВЕИ лоби, което продължава все още да получава средства по инсталации, които са отдавна изплатени“, подчерта Румен Радев.

Bull news

√ **По-нисък праг на компенсации за ток предлага бизнесът**

Има опасност предприятията да не получат навреме необходимата помощ, предупредиха от АИКБ

По-нисък праг на компенсации за ток предлага **председателят на Управителния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Румен Радев**. В предаването Неделя 150 на БНР той обясни, че след разговорите с енергийното министерство е постигнато потвърждение за отпускането на компенсации непосредствено след месеците, в които

предприятията изпитват сериозни затруднения. Основното разминаване между работодателите и държавата обаче остава размерът на ценовия праг, над който се предоставя подкрепа.
“Към момента се потвърди, че помощи ще бъдат отпускани непосредствено след месеца, в който има солидни затруднения, но подкрепата продължава да се калкулира само върху разликата над 180 евро. Ние сме на мнение, че трябва да се потърси по-добър праг на подкрепа, да бъде при по-ниски нива”, заяви председателят на АИКБ.
Той припомни, че поскъпването на електроенергията е започнало още през лятото, а през октомври ситуацията се е усложнила допълнително. “Високите цени на електроенергията започнахме да наблюдаваме още от август. През октомври видяхме една ескалация”, посочи Радев.
“През септември държавата промени модела на компенсиране за всички небитови потребители. Ако в рамките на служебния кабинет беше прието, че усредняването и подкрепата ще бъде на месечна база, то с последното решение на МС се прие усредняването да бъде до края на настоящия ценови енергиен период - до 30 юни 2027 г.”, обясни той.
Според Радев така възниква опасност предприятията да не получават необходимата помощ точно когато разходите им за електроенергия са най-високи. “Това означава, че тогава, когато си в най-големите проблеми, най-високите цени, може да се окаже, че няма да получиш достатъчно помощ, защото когато цената надхвърли 180 евро, тогава може да се направи компенсация в следващия месец до 80% от горницата, но над 180 евро, не над 123, както изначално беше заложено”, заяви председателят на АИКБ.
Румен Радев обърна внимание и на начина, по който се разпределят средствата от Фонда за сигурност на електроенергийната система. По думите му през него преминават няколко различни компенсационни механизма, които разчитат на един и същ финансов ресурс.
Той посочи, че държавата продължава да осигурява значителна подкрепа за битовите потребители, като същевременно подпомага и клиентите на топлофикационните дружества.
“По отношение на битовите потребители либерализацията не се случва по начина, по който многократно сме настоявали да се направи. Тази подкрепа е със солиден финансов измерител”, обясни Радев.
Председателят на АИКБ припомни, че фондът финансира също подкрепата за енергоинтензивните предприятия и останалите небитови индустриални потребители.
Особено внимание в изявлението на Румен Радев привлече коментарът му за производителите на електроенергия от възобновяеми източници. Той посочи, че новите ВЕИ проекти отдавна се реализират на пазарен принцип, но част от старите инсталации продължават да получават средства. “ВЕИ енергията, особено соларната, в нашия географски регион е енергията с най-ниските цени”, заяви председателят на АИКБ.
Той обаче постави въпроса за продължаващото финансиране на мощности, чиито първоначални инвестиции вече са възстановени. “Но имаме едно наследство, ако искате го наречете и ВЕИ лоби, което продължава все още да получава средства по инсталации, които са отдавна изплатени”, подчерта Румен Радев.

Safe news

√ **По-нисък праг на компенсации за ток предлага бизнесът**

Има опасност предприятията да не получат навреме необходимата помощ, предупредиха от АИКБ

По-нисък праг на компенсации за ток предлага **председателят на Управителния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Румен Радев**. В предаването Неделя 150 на БНР той обясни, че след разговорите с енергийното министерство е постигнато потвърждение за отпускането на компенсации непосредствено след месеците, в които предприятията изпитват сериозни затруднения. Основното разминаване между работодателите и държавата обаче остава размерът на ценовия праг, над който се предоставя подкрепа.
“Към момента се потвърди, че помощи ще бъдат отпускани непосредствено след месеца, в който има солидни затруднения, но подкрепата продължава да се калкулира само върху разликата над 180 евро. Ние сме на мнение, че трябва да се потърси по-добър праг на подкрепа, да бъде при по-ниски нива”, заяви председателят на АИКБ.
Той припомни, че поскъпването на електроенергията е започнало още през лятото, а през октомври ситуацията се е усложнила допълнително. “Високите цени на електроенергията започнахме да наблюдаваме още от август. През октомври видяхме една ескалация”, посочи Радев.

“През септември държавата промени модела на компенсиране за всички небитови потребители. Ако в рамките на служебния кабинет беше прието, че усредняването и подкрепата ще бъде на месечна база, то с последното решение на МС се прие усредняването да бъде до края на настоящия ценови енергиен период - до 30 юни 2027 г.”, обясни той.
Според Радев така възниква опасност предприятията да не получават необходимата помощ точно когато разходите им за електроенергия са най-високи. “Това означава, че тогава, когато си в най-големите проблеми, най-високите цени, може да се окаже, че няма да получиш достатъчно помощ, защото когато цената надхвърли 180 евро, тогава може да се направи компенсация в следващия месец до 80% от горницата, но над 180 евро, не над 123, както изначално беше заложено”, заяви председателят на АИКБ.
Румен Радев обърна внимание и на начина, по който се разпределят средствата от Фонда за сигурност на електроенергийната система. По думите му през него преминават няколко различни компенсационни механизма, които разчитат на един и същ финансов ресурс.
Той посочи, че държавата продължава да осигурява значителна подкрепа за битовите потребители, като същевременно подпомага и клиентите на топлофикационните дружества.
“По отношение на битовите потребители либерализацията не се случва по начина, по който многократно сме настоявали да се направи. Тази подкрепа е със солиден финансов измерител”, обясни Радев.
Председателят на АИКБ припомни, че фондът финансира също подкрепата за енергоинтензивните предприятия и останалите небитови индустриални потребители.
Особено внимание в изявлението на Румен Радев привлече коментарът му за производителите на електроенергия от възобновяеми източници. Той посочи, че новите ВЕИ проекти отдавна се реализират на пазарен принцип, но част от старите инсталации продължават да получават средства. “ВЕИ енергията, особено соларната, в нашия географски регион е енергията с най-ниските цени”, заяви председателят на АИКБ.
Той обаче постави въпроса за продължаващото финансиране на мощности, чиито първоначални инвестиции вече са възстановени. “Но имаме едно наследство, ако искате го наречете и ВЕИ лоби, което продължава все още да получава средства по инсталации, които са отдавна изплатени”, подчерта Румен Радев.

√ **Оценката на работодателите за Бюджет 2027**
Бюджет 2027 предизвика различни оценки от страна на работодателите и синдикатите. Според **изпълнителния заместник-председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България Добрин Иванов** заложените параметри показват движение към по-строга финансова политика.
Иванов отхвърли твърденията за предстояща рецесия. „Такава ситуация предполага спад на брутния вътрешен продукт, докато средносрочната бюджетна прогноза за периода 2027–2029 г. предвижда икономически растеж. Междувременно възнагражденията се увеличават с темп, който изпреварва инфлацията", каза той.
Според него бюджетът показва ясен стремеж към фискална консолидация – ограничаване на разходите и стабилизиране на публичните финанси. Иванов определи това като движение в правилната посока и подкрепи определението на финансовия министър, че това е „бюджет на вразумяването“.
„Продължаването на политиката на увеличаване на социалните плащания, пенсиите и заплатите, финансирани чрез заеми, щеше да доведе до сериозни финансови проблеми, подобни на гръцкия сценарий. Подобен подход нямаше как да продължава безкрайно", подчерта експертът.

24 България

√ **Бизнесът предупреждава за фалити: АИКБ иска по-ниска ценова граница за енергийните субсидии**
Механизмът за компенсиране на небитовите потребители при високи цени на електроенергията трябва да се задейства при по-нисък праг, категорични са от **Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ).** Пред БНР **председателят на организацията Румен Радев** поясни, че според настоящата рамка държавната помощ се отпуска едва в месеца, следващ периода на сериозни пазарни затруднения, като субсидията се изчислява единствено върху цената над 180 евро за мегаватчас. Работодателите настояват този праг да бъде преразгледан.
От АИКБ вече са изложили своите съображения и притеснения пред Министерството на енергетиката. Радев отбеляза, че трайно повишение на цените на тока на свободния пазар се наблюдава още от август, а през октомври е регистрирана сериозна ценова ескалация.

По думите му през септември държавата едностранно е променила модела за подкрепа на небитовите потребители. Вместо досегашното изчисляване на месечна база, усредняването на стойностите вече ще се прилага за целия период до **30 юни 2027 г.** *„Това означава, че точно когато бизнесът е в най-дълбока криза и плаща най-скъпия ток, той може да не получи адекватна помощ“*, предупреди експертът.

Новата формула предвижда при цена над 180 евро да се покриват до 80% от разликата над този праг, вместо над първоначално планираните 123 евро. Същевременно пред Фонда за сигурност на електроенергийната система (ФСЕС) действат няколко различни механизма, докато общият финансов ресурс остава силно ограничен. От АИКБ изразиха скептицизъм и относно модела на либерализация на пазара за битовите потребители, допълвайки, че докато новите ВЕИ проекти работят на чист пазарен принцип, част от по-старите инсталации продължават неоснователно да получават държавни субсидии, въпреки че инвестициите им отдавна са изплатени.

Таралеж

√ Васил Велев пред ТАРАЛЕЖ: Това безусловно е най-добрият бюджет за последните 5 години

Васил Велев е председател на Общото събрание на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ). *Той коментира проектобюджета за 2027 г. пред ТАРАЛЕЖ веднага след като финансовата рамка на държавата беше представена в УНСС.*

Господин Велев, какъв знак е представянето на проектобюджета за 2027 г. в УНСС?

Това е добър знак, трябва да се адмирира, че бюджетът беше представен в УНСС от премиера, вицепремиера и финансовия министър. Това не отменя и не заменя обсъждането в тристранния съвет. Днес беше представен пред студентите, преподавателите и обществеността. Там беше почти целият Министерски съвет, депутати. Бяха поканени и работодатели, и синдикати. Премиерът показа визията си, средносрочна и за следващата година. Политиките, които следват, са облечени в съответните числа. Ако трябва да кажа първите си впечатления съм приятно изненадан съм представеното. Разбира се, ще чуете критики, че трябва по-смело и решително да се съкращават разходите, и точно обратните критики, че разходите са твърде съкратени и че трябва да се увеличат плащанията от бюджета. Тези две критики се изключват взаимно. Може би могат да се направят и по-смели реформи, но пък няма да се преохлади икономиката, която до момента расте за сметка на потреблението, а потреблението расте за сметка на дефицити и заеми. Беше представена визията за преминаване към здравословен растеж, базиран на инвестиции, ръст в икономиката, който да намалява, не да увеличава задлъжнялостта и лихвените плащания и да премахне изкривяванията, допуснати през последните 4-5 години. Това всъщност е най-добрият бюджет за последните 5 години, безусловно.

Кое е доброто в този бюджет?

Виждаме политики за насърчаване на икономиката и на икономическия растеж, на база на което да се стигне до здравословен ръст на доходите, а не до живот на заем, какъвто беше през последните няколко години. Бюджетният дефицит за следващата година е планиран на 3,5%, при 4% за миналата и 5% за тази. Това е намаление с 1,5 процентни пункта, не малка крачка. В следващите две години се върви към ускорена консолидация, с реална възможност през 2028 година да се влезе в рамките, а не 29-та да се влезе в рамките. Има и несимволичен ръст на редица социални плащания, насърчаване на раждаемостта и отговорното родителство, данъчни облекчения за работещи родители. За това повече синдикатите могат да говорят.

Ние виждаме и адмирираме насърчаването на производствата с висока добавена стойност чрез бързите амортизации, насърчаването на инвестициите и сериозния ръст на предвидените разходи в това отношение. Това е съпроводено с административна реформа и съкращаване на разходите за администрация. Имаме практически замразяване на заплатите на депутати, министри, в МВР, отбрана и съдебна система - за което най-остро критикувахме, че през миналите години там бяха най-големите увеличения на възнагражденията. Има и значително съкращаване на щатни бройки. Само в МВР се предвиждат близо 2000 бройки да бъдат съкратени. Това са мерки, които са предлагани от работодателските организации, от обществеността и от независими икономисти.

Каква е гаранцията, че ще бъдат съкратени дублиращите звена, а няма да бъдат оголени точно звената, които работят най-много и са най-натоварени?

Естествено, стремежът е да се подобри работата на администрацията, не да се влоши, и потенциал за това има. Поочили сме нееднократно лесни за разбиране примери. В МВР има тилови служби, и това не е един човек, а служба с директор, секретарка, шофьор, администрация, счетоводство. Пожарникарите получават униформи на едно място, граничарите на

друго, а полицаите - на трето. Кому е нужно това? Тези три тилови служби могат да бъдат една, а хората, заети в тях, могат да имат друга работа. Да дойдат при нас в индустрията, търсим работници и специалисти.
Накрая се оказва, че и граничарите, и подводничарите нямат униформи и нужните средства, с които да работят
Нямат, защото всичките пари отиват за заплати на персонал, който е преоразмерен. В МВР имаме с една трета повече заети на глава от населението, отколкото е средното за Европейския съюз. Там имаме замразяване на разходите за възнаграждения и съкращаване на щатни бройки, като вероятно ще се започне от тези, които получават и пенсия, и заплата едновременно, защото това не е нормално – да се получава едновременно от бюджета и пенсия, и заплата. Или е много тежко и като се пенсионираш, трябва да си почиваш, или, ако не е толкова тежко, значи не трябва да се пенсионираш толкова рано. Няма много други страни, където в службите се получава и пенсия, и заплата, при това пенсията не се облага, а заплатата е без лични осигурителни вноски.
Има и нещо друго – на места няма подготвени кадри и затова се налага да викат хора, пенсионирани по закон.
Това е повсеместно. Ние имаме огромен недостиг на човешки ресурс и точно затова преоразмерената бюджетна сфера трябва да бъде посъкратена, защото това е резерв за тези, които работят в реалния сектор, в икономиката, и пълнят бюджета и де факто плащат социалните разходи: пенсии, социални помощи, образование, здравеопазване. Много е важно хората да бъдат осигурени, и един от резервите е тази набъбнала бюджетна сфера. Ние имаме намаляващо население.
В предпоследното преброяване от 2010 година сме намалели с 1 100 000 като население. А тези, които трябва да ни обслужват бюджетната сфера, са се увеличили с 100 000. Вместо да се намалят и те според населението. Тоест там има сериозен резерв и се тръгва към осъществяване на такава реформа, която да доведе до ползване на този резерв, до ограничаване на разходите, с 10% се намаляват разходите за издръжка, освен че се съкращава администрация. И всъщност, въпреки това, имаме 5% увеличение в бюджетната сфера, планирано извън тези, за които стана дума - отбрана, сигурност, съдебна система, министри, депутати, шефове на агенции и регулаторни органи. Съкращават се началниците, бордовете се съкращават – ръководни постове се съкращават от 1868 на 1723. Общо щатните бройки само в централната администрация се съкращават 5042.

Това не е ли пожелателно? Всъщност, кое ви дава индикация, че този бюджет е добър за бизнеса?

Това е планирано за следващата година. Няма увеличение на данъци, въпреки огромния дефицит, който е наследен. И огромните разходи, които остават неразплатени и след тази година. Има по доклада на Сметната палата, докладите, всъщност има едни оставащи за разплащане през 27 година 1 800 000 000 - пари, които са изхарчени, планирани, непланирани в миналите години и не са разплатени и не са сертифицирани все още – това са тези така наречените фактури по чекмечетите. Всъщност фактури няма, защото за да има фактури, трябва да се сертифицира разходи и тогава да се издаде фактура, но като се издаде фактура, възниква задължение да плащане, а то пари няма. И именно затова са завещани от 22-а година още несертифицирани разходи. Фирмата е изпълнила каквото е поръчено, но още не е платено и даже не е пусната фактура не е сертифициран разхода. И въпреки това нямаме вдигане на данъци.

И какво става с тази фирма?

Обратно имаме някои облегчения, като за малкия бизнес вдигане на прага за регистрация по ДДС, като вдигане на прага за същественост при дълготрайните активи, което са и финансови и административни улеснения за бизнеса. Имаме по-бърза амортизация за високите технологии, инвестициите там и имаме развитие на инфраструктура, която се планира с увеличаване на разходите за иновации и на разходите за индустриални зони, също с инвестициите в такива. Не са просто разходи, а са инвестиции. Така че бюджетът е с визия, това, което е декларирано като промяна в модела, всъщност е подплатено с конкретни мерки.

От КТ "Подкрепа" казаха, че самият бюджет няма подробности и не биха коментирали.

Ами аз ви коментирам от това, което е представено публично, ще го четем, те са един бюджет порядъка с мотивите, порядъка на 200-300 страници. Така че детайлите ще ги видим, но не допускам, че това, което е представено публично в зала „Максим“ Аулата на УНСС няма да съответства на числата в проекто Закона за бюджет.

Ако това случайно се случи?

Няма как да се случи. Не стават такива грешки.

Кои са негативите на този бюджет?

Лошо е наследството, което не може да бъде с една година поправено. Лошо е, че макар и изненадващо малък, но този дефицит 3,5 никак не е малък. Това са нови 8 милиарда нов дълг, т.е. дългът расте, лихвите по него растат, всичко това е лошо, само че то е до голяма степен неизбежно и резултат от разюздана бюджетна политика през последните 5 години.
Цялото интервю ще откриете на тук.

Факти

√ **Васил Велев: Това е най-добрият бюджет за последните 5 години**

Проектобюджетът за 2027 г. е „най-добрият бюджет за последните 5 години, безусловно“. Това заяви **председателят на Общото събрание на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев** пред „Таралеж“ след представянето на финансовата рамка в Университета за национално и световно стопанство.

По думите му представянето на бюджета пред студенти, преподаватели, работодатели, синдикати и представители на институциите е добър знак, но не отменя последващото обсъждане в Националния съвет за тристранно сътрудничество.

Дефицитът и мерките за бизнеса

Основният аргумент на Велев е планираното намаляване на бюджетния дефицит. За 2027 г. е заложено отрицателно салдо от 3,5% от брутния вътрешен продукт при 4% за предходната година и 5% за настоящата. Той определи това като намаление с 1,5 процентни пункта и заяви, че през 2028 г. има реална възможност страната да се върне в допустимите рамки.

Велев свърза бюджета с преход към икономически растеж, основан на инвестиции, а не на потребление, финансирано чрез дефицити и заеми. Сред положителните мерки той посочи бързите амортизации за производства с висока добавена стойност, стимулите за инвестиции, увеличените разходи за иновации и развитието на индустриални зони.

Според него проектът не предвижда увеличение на основните данъци и ставки. За малкия бизнес са заложени промени, сред които по-висок праг за регистрация по ДДС и по-висок праг за същественост при дълготрайните активи.

Съкращения в администрацията

Предвижда се разходите за издръжка на администрацията да бъдат намалени с 10%. Велев посочи още, че ръководните постове трябва да намалеят от 1868 на 1723, а щатните бройки в централната администрация да бъдат съкратени с 5042. В МВР се планира съкращаване на близо 2000 позиции.

Той даде пример с тиловите служби в МВР, които обслужват полицията, граничната полиция и пожарната поотделно. Според него част от тези звена могат да бъдат обединени, без да се засягат пряко служителите, които изпълняват оперативни функции.

Велев защити и практическия подход към служителите, които едновременно получават пенсия и заплата. По думите му бюджетната сфера е преоразмерена, докато индустрията изпитва недостиг на работници и специалисти.

Социални плащания и нов дълг

В проекта са включени ръст на социални плащания, мерки за насърчаване на раждаемостта и данъчни облекчения за работещи родители. Минималната работна заплата се предвижда да се увеличи от 620 на 660 евро.

Велев обаче определи като негативен факт новия дълг, който според него ще бъде около 8 млрд. Той посочи и планирани разходи за отбрана от 418,4 млн. евро, чийто ръст не одобрява.

Председателят на Общото събрание на АИКБ заяви още, че за 2027 г. са оставени за разплащане несертифицирани разходи за 1,8 млрд. Въпреки това той оцени положително факта, че правителството не предлага увеличение на основните данъци.

√ **Оценката на работодателите за Бюджет 2027**

Бюджет 2027 предизвика различни оценки от страна на работодателите и синдикатите. Според **изпълнителния заместник-председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България Добрин Иванов** заложените параметри показват движение към по-строга финансова политика.

Иванов отхвърли твърденията за предстояща рецесия. „Такава ситуация предполага спад на брутния вътрешен продукт, докато средносрочната бюджетна прогноза за периода 2027–2029 г. предвижда икономически растеж. Междувременно възнагражденията се увеличават с темп, който изпреварва инфлацията", каза той.

Според него бюджетът показва ясен стремеж към фискална консолидация – ограничаване на разходите и стабилизиране на публичните финанси. Иванов определи това като движение в правилната посока и подкрепи определението на финансовия министър, че това е „бюджет на вразумяването“.

„Продължаването на политиката на увеличаване на социалните плащания, пенсиите и заплатите, финансирани чрез заеми, щеше да доведе до сериозни финансови проблеми, подобни на гръцкия сценарий. Подобен подход нямаше как да продължава безкрайно", подчерта експертът.

Financial Tribune

√ **Велев: Или компенсации заради тока, или затваряне на заводи**

Държавата трябва незабавно да въведе ежемесечни и адекватни компенсации за свободния пазар, ако не иска предприятия да затварят, предупредиха от бизнеса.

„Когато преди години се въведе адекватна програма за компенсиране, българската индустрия отчете най-бърз растеж в Европейския съюз. Сега дилемата е ясна: или навременни месечни компенсации с пари от енергийните свръхпечалби, или тежка инфлация, безработица и затваряне на заводи“, категоричен бе Васил Велев пред Радио „Фокус“.

Според **Председателят на ОС на АИКБ** финансиране може да дойде от облагане на огромните свръхпечалби в енергийния сектор. Настоящият механизъм, при който прагът за компенсация е прекалено висок (над 240 евро), а изплащането се бави с месеци, е напълно неадекватен на ситуацията.

Той даде пример с хлебопроизводството и други енергоинтензивни индустрии, където скокът на тока автоматично повишава себестойността на продукцията с 15%. Ако няма бърза намеса от страна на държавата и Министерството на енергетиката, алтернативата е фалити на предприятия или главоломно скачане на инфлацията, подобно на кризата от 2022–2023 г.

Цената на електроенергията за българските предприятия бележи рекорден ръст, достигайки средно 299 евро за мегаватчас през първите дни на ноември – близо четири пъти повече спрямо регулираната цена за бита (74,5 евро). Това поставя българската индустрия в неравностойна и критична конкурентна среда спрямо трети страни и държави извън ЕС, коментира Велев.

По думите му основната причина за кризата е изначално сбърканият модел на европейския енергиен пазар, където пределната цена се определя от най-скъпия ресурс – в момента скъпия природен газ.

„В България само 5% от производството на ток е на газ, докато 95% от суровината не е поскъпнала. Въпреки това цената скочи от 98 евро през юни до 298 евро през ноември. Бизнесът не може да прехвърли тези разходи върху крайния продукт, защото на международните пазари в САЩ или Турция (където токът е под 60 евро) няма такива ценови шокове. Предприятията в експортна ориентация просто ще затворят и ще освободят работниците“, предупреди Велев.

Топ новини

√ **Васил Велев: Скъпият ток заплашва бизнеса със затваряне**

Проектобюджетът за 2027 г. е „най-добрият бюджет за последните 5 години, безусловно“. Това заяви **председателят на Общото събрание на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев** пред „Таралеж“ след представянето на финансовата рамка в Университета за национално и световно стопанство.

По думите му представянето на бюджета пред студенти, преподаватели, работодатели, синдикати и представители на институциите е добър знак, но не отменя последващото обсъждане в Националния съвет за тристранно сътрудничество.

Дефицитът и мерките за бизнеса

Основният аргумент на Велев е планираното намаляване на бюджетния дефицит. За 2027 г. е заложено отрицателно салдо от 3,5% от брутния вътрешен продукт при 4% за предходната година и 5% за настоящата. Той определи това като намаление с 1,5 процентни пункта и заяви, че през 2028 г. има реална възможност страната да се върне в допустимите рамки.

Велев свърза бюджета с преход към икономически растеж, основан на инвестиции, а не на потребление, финансирано чрез дефицити и заеми. Сред положителните мерки той посочи бързите амортизации за производства с висока добавена стойност, стимулите за инвестиции, увеличените разходи за иновации и развитието на индустриални зони.

Според него проектът не предвижда увеличение на основните данъци и ставки. За малкия бизнес са заложени промени, сред които по-висок праг за регистрация по ДДС и по-висок праг за същественост при дълготрайните активи.

Съкращения в администрацията

Предвижда се разходите за издръжка на администрацията да бъдат намалени с 10%. Велев посочи още, че ръководните постове трябва да намалеят от 1868 на 1723, а щатните бройки в централната администрация да бъдат съкратени с 5042. В МВР се планира съкращаване на близо 2000 позиции.

Той даде пример с тиловите служби в МВР, които обслужват полицията, граничната полиция и пожарната поотделно. Според него част от тези звена могат да бъдат обединени, без да се засягат пряко служителите, които изпълняват оперативни функции.

Велев защити и практическия подход към служителите, които едновременно получават пенсия и заплата. По думите му бюджетната сфера е преоразмерена, докато индустрията изпитва недостиг на работници и специалисти.

Социални плащания и нов дълг

В проекта са включени ръст на социални плащания, мерки за насърчаване на раждаемостта и данъчни облекчения за работещи родители. Минималната работна заплата се предвижда да се увеличи от 620 на 660 евро.

Велев обаче определи като негативен факт новия дълг, който според него ще бъде около 8 млрд. Той посочи и планирани разходи за отбрана от 418,4 млн. евро, чийто ръст не одобрява.

Председателят на Общото събрание на АИКБ заяви още, че за 2027 г. са оставени за разплащане несертифицирани разходи за 1,8 млрд. Въпреки това той оцени положително факта, че правителството не предлага увеличение на основните данъци.

PA -1 Media

√ **Васил Велев: Скъпият ток заплашва бизнеса със затваряне**

Проектобюджетът за 2027 г. е „най-добрият бюджет за последните 5 години, безусловно“. Това заяви **председателят на Общото събрание на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев** пред „Таралеж“ след представянето на финансовата рамка в Университета за национално и световно стопанство.

По думите му представянето на бюджета пред студенти, преподаватели, работодатели, синдикати и представители на институциите е добър знак, но не отменя последващото обсъждане в Националния съвет за тристранно сътрудничество.

Дефицитът и мерките за бизнеса

Основният аргумент на Велев е планираното намаляване на бюджетния дефицит. За 2027 г. е заложено отрицателно салдо от 3,5% от брутния вътрешен продукт при 4% за предходната година и 5% за настоящата. Той определи това като намаление с 1,5 процентни пункта и заяви, че през 2028 г. има реална възможност страната да се върне в допустимите рамки.

Велев свърза бюджета с преход към икономически растеж, основан на инвестиции, а не на потребление, финансирано чрез дефицити и заеми. Сред положителните мерки той посочи бързите амортизации за производства с висока добавена стойност, стимулите за инвестиции, увеличените разходи за иновации и развитието на индустриални зони.

Според него проектът не предвижда увеличение на основните данъци и ставки. За малкия бизнес са заложени промени, сред които по-висок праг за регистрация по ДДС и по-висок праг за същественост при дълготрайните активи.

Съкращения в администрацията

Предвижда се разходите за издръжка на администрацията да бъдат намалени с 10%. Велев посочи още, че ръководните постове трябва да намалеят от 1868 на 1723, а щатните бройки в централната администрация да бъдат съкратени с 5042. В МВР се планира съкращаване на близо 2000 позиции.

Той даде пример с тиловите служби в МВР, които обслужват полицията, граничната полиция и пожарната поотделно. Според него част от тези звена могат да бъдат обединени, без да се засягат пряко служителите, които изпълняват оперативни функции.

Велев защити и практическия подход към служителите, които едновременно получават пенсия и заплата. По думите му бюджетната сфера е преоразмерена, докато индустрията изпитва недостиг на работници и специалисти.

Социални плащания и нов дълг

В проекта са включени ръст на социални плащания, мерки за насърчаване на раждаемостта и данъчни облекчения за работещи родители. Минималната работна заплата се предвижда да се увеличи от 620 на 660 евро.

Велев обаче определи като негативен факт новия дълг, който според него ще бъде около 8 млрд. Той посочи и планирани разходи за отбрана от 418,4 млн. евро, чийто ръст не одобрява.

Председателят на Общото събрание на АИКБ заяви още, че за 2027 г. са оставени за разплащане несертифицирани разходи за 1,8 млрд. Въпреки това той оцени положително факта, че правителството не предлага увеличение на основните данъци.

Media mall

√ **АИКБ предупреждава за риск от затваряне на заводи заради скъпия ток: цената достига 299 евро за мегаватчас**

Българският бизнес е изправен пред сериозен натиск заради рязкото поскъпване на електроенергията. Средната цена за предприятията е достигнала 299 евро за мегаватчас през първите дни на ноември, докато регулираната тарифа за битовите

потребители е 74,5 евро. Данните представи **председателят на Общото събрание на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Васил Велев** в предаването „България, Европа и светът на фокус“ по радио „Фокус“.

Разликата поставя българските предприятия, особено тези, които изнасят продукция, в по-неблагоприятна позиция спрямо конкурентите им от държави извън Европейския съюз. По думите на Велев електроенергията в САЩ и Турция струва под 60 евро за мегаватчас, а производителите, които продават на международните пазари, не могат да увеличават цените си, без да рискуват да загубят поръчки.

„В България само 5% от производството на ток е на газ, докато 95% от суровината не е поскъпнала“, заяви Васил Велев.

Той посочи, че цената на електроенергията е нараснала от 98 евро за мегаватчас през юни до 298 евро през ноември. Според председателя на АИКБ причината е в пазарния модел, при който крайната цена се определя от най-скъпия използван ресурс. В настоящата ситуация това е природният газ, въпреки че делът му в българското производство на електроенергия е ограничен.

АИКБ настоява за месечни компенсации

Работодателската организация настоява държавата да въведе по-бързи и предвидими ежемесечни компенсации за предприятията на свободния пазар. Според АИКБ средствата могат да бъдат осигурени чрез облагане на натрупаните свръхпечалби в енергийния сектор.

Като проблеми на действащия механизъм Велев посочи прага за активиране на помощта, който е над 240 евро за мегаватчас, както и забавянето на плащанията с месеци. Така предприятията трябва да понасят високите разходи в момент, когато разполагат с ограничени оборотни средства.

На 4 ноември Министерството на енергетиката съобщи, че с октомврийските фактури небитовите потребители ще получат средно по 40–41 евро компенсация за мегаватчас. От ведомството посочиха още, че след нова нотификация помощта за енергоинтензивните предприятия може да бъде увеличена до 70%.

Предупреждение за по-високи цени и загуба на пазари

Според Велев поскъпването вече се отразява пряко върху енергоемките отрасли. Като пример той посочи хлебопроизводството, където себестойността на продукцията може да нарасне с 15%.

Председателят на АИКБ предупреди, че без навременна подкрепа предприятията могат да загубят конкурентоспособността си, а част от експортно ориентираните производства да прекратят работа. По думите му последиците биха включвали съкращения, ново поскъпване и затваряне на заводи.

„Или навременни месечни компенсации с пари от енергийните свръхпечалби, или тежка инфлация, безработица и затваряне на заводи“, заяви Васил Велев.

Новините на NOVA

√ **Оценката на работодателите за Бюджет 2027**

Бюджет 2027 предизвика различни оценки от страна на работодателите и синдикатите. Според **изпълнителния заместник-председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България Добрин Иванов** заложените параметри показват движение към по-строга финансова политика.

Иванов отхвърли твърденията за предстояща рецесия. „Такава ситуация предполага спад на брутния вътрешен продукт, докато средносрочната бюджетна прогноза за периода 2027–2029 г. предвижда икономически растеж. Междувременно възнагражденията се увеличават с темп, който изпреварва инфлацията", каза той.

Според него бюджетът показва ясен стремеж към фискална консолидация – ограничаване на разходите и стабилизиране на публичните финанси. Иванов определи това като движение в правилната посока и подкрепи определението на финансовия министър, че това е „бюджет на вразумяването“.

„Продължаването на политиката на увеличаване на социалните плащания, пенсиите и заплатите, финансирани чрез заеми, щеше да доведе до сериозни финансови проблеми, подобни на гръцкия сценарий. Подобен подход нямаше как да продължава безкрайно", подчерта експертът.

Целия разговор гледайте във видеото тук.

Novinite.bg

√ **Оценката на работодателите за Бюджет 2027**

Бюджет 2027 предизвика различни оценки от страна на работодателите и синдикатите. Според **изпълнителния заместник-председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България Добрин Иванов** заложените параметри показват движение към по-строга финансова политика.

Иванов отхвърли твърденията за предстояща рецесия. „Такава ситуация предполага спад на брутния вътрешен продукт, докато средносрочната бюджетна прогноза за периода 2027–2029 г. предвижда икономически растеж. Междувременно възнагражденията се увеличават с темп, който изпреварва инфлацията", каза той.

Според него бюджетът показва ясен стремеж към фискална консолидация – ограничаване на разходите и стабилизиране на публичните финанси. Иванов определи това като движение в правилната посока и подкрепи определението на финансовия министър, че това е „бюджет на вразумяването".

„Продължаването на политиката на увеличаване на социалните плащания, пенсиите и заплатите, финансирани чрез заеми, щеше да доведе до сериозни финансови проблеми, подобни на гръцкия сценарий. Подобен подход нямаше как да продължава безкрайно", подчерта експертът.

Вестник „Струма"

√ **Оценката на работодателите за Бюджет 2027**

Бюджет 2027 предизвика различни оценки от страна на работодателите и синдикатите. Според **изпълнителния заместник-председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България Добрин Иванов** заложените параметри показват движение към по-строга финансова политика.

Иванов отхвърли твърденията за предстояща рецесия. „Такава ситуация предполага спад на брутния вътрешен продукт, докато средносрочната бюджетна прогноза за периода 2027–2029 г. предвижда икономически растеж. Междувременно възнагражденията се увеличават с темп, който изпреварва инфлацията", каза той.

Според него бюджетът показва ясен стремеж към фискална консолидация – ограничаване на разходите и стабилизиране на публичните финанси. Иванов определи това като движение в правилната посока и подкрепи определението на финансовия министър, че това е „бюджет на вразумяването".

„Продължаването на политиката на увеличаване на социалните плащания, пенсиите и заплатите, финансирани чрез заеми, щеше да доведе до сериозни финансови проблеми, подобни на гръцкия сценарий. Подобен подход нямаше как да продължава безкрайно", подчерта експертът.

P 26.bg

√ **Оценката на работодателите за Бюджет 2027**

Бюджет 2027 предизвика различни оценки от страна на работодателите и синдикатите. Според **изпълнителния заместник-председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България Добрин Иванов** заложените параметри показват движение към по-строга финансова политика.

Иванов отхвърли твърденията за предстояща рецесия. „Такава ситуация предполага спад на брутния вътрешен продукт, докато средносрочната бюджетна прогноза за периода 2027–2029 г. предвижда икономически растеж. Междувременно възнагражденията се увеличават с темп, който изпреварва инфлацията", каза той.

Според него бюджетът показва ясен стремеж към фискална консолидация – ограничаване на разходите и стабилизиране на публичните финанси. Иванов определи това като движение в правилната посока и подкрепи определението на финансовия министър, че това е „бюджет на вразумяването".

„Продължаването на политиката на увеличаване на социалните плащания, пенсиите и заплатите, финансирани чрез заеми, щеше да доведе до сериозни финансови проблеми, подобни на гръцкия сценарий. Подобен подход нямаше как да продължава безкрайно", подчерта експертът.

БНТ

√ **Министерството на финансите публикува законопроекта за държавния бюджет за 2027 г.**

Министерството на финансите публикува на официалната си страница законопроекта за държавния бюджет за 2027 г. и актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2027 - 2029 г., която представлява мотиви към законопроекта.

Есенната макроикономическа прогноза на Министерството на финансите предвижда растежът на икономиката да бъде 2,5 на сто през 2027 г. и 2,4 на сто през 2028 и 2029 г. Средногодишната инфлация се очаква да бъде 4 на сто през 2027 г., 2,6 на сто през 2028 г. и 2,4 на сто през 2029 г.

Дефицитът по консолидираната фискална програма (КФП) се предвижда да се консолидира от очаквано ниво от 5,5 на сто от БВП през 2026 г. до 3,5 на сто през 2027 г., 3,1 на сто през 2028 г. и 2,4 на сто през 2029 г.

Общото ниво на приходите, помощите и даренията по КФП е в диапазона 35,6 - 36,1 на сто от БВП за периода 2027 - 2029 г. В средносрочен план разходите по КФП постепенно намаляват и са в диапазона 39,6 - 38 на сто от БВП.

Дефицитът на сектор „Държавно управление“ се очаква да бъде намален с 0,8 процентни пункта през 2027 г. до 4,2 на сто от БВП. Предвижда се той да продължи да намалява до 3,5 на сто от БВП през 2028 г. и 2,8 на сто през 2029 г. Нетните разходи, финансирани на национално ниво, се очаква да нараснат с 0,7 на сто през 2027 г., 3,4 на сто през 2028 г. и 2,4 на сто през 2029 г.

Държавният дълг се предвижда да достигне 44,3 млрд. евро, или 31,4 на сто от БВП, през 2027 г., 50,7 млрд. евро (33,6 на сто от БВП) през 2028 г. и 56,7 млрд. евро (35,5 на сто от БВП) през 2029 г. Минималният размер на фискалния резерв към 31 декември 2027 г. е заложен на 2,6 млрд. евро.

Данъчни и осигурителни промени

Данъчната политика за периода 2027 - 2029 г. е насочена към поддържане на икономическия растеж, подобряване на бизнес средата, борбата с данъчните злоупотреби и повишаване на фискалната устойчивост в дългосрочен план, се посочва в документа.

Сред предложените промени е възможността данъчните загуби да се пренасят последователно до изчерпването им през следващите 10 години. През една година ще могат да се приспадат загуби до 70 на сто от положителния данъчен финансов резултат.

Предвижда се въвеждане на ускорена данъчна амортизация за технологии за изкуствен интелект, високопроизводителна компютърна техника и сървърна инфраструктура за данъчните периоди 2027 - 2029 г.

Максималният размер на ваучерите за храна се увеличава до 200 евро, като ваучерите до 102,26 евро остават необлагаеми. Общата годишна квота за ваучери за храна се увеличава на 1,5 млрд. евро.

Въвежда се еднократен данък върху свръхпечалбата за определени икономически сектори за финансовата 2027 г. Предвижда се и увеличаване на алтернативния данък за игралните автомати, игралните маси и другото игрално оборудване в наземните зали и казината.

Данъчните облекчения за деца се увеличават на 5000 евро при едно дете, 10 000 евро при две деца и 15 000 евро при три и повече деца. За дете с увреждане облекчението ще бъде 12 000 евро. Въвежда се и ново данъчно облекчение за детско развитие за разходи за здравни, образователни и спортни дейности на дете – до 2000 евро при едно дете, до 4000 евро при две деца и до 6000 евро при три и повече деца.

Предвижда се въвеждане на акциз при първа регистрация или внос на леки автомобили с двигател с вътрешно горене с мощност, равна на или по-голяма от 250 киловата. Изцяло електрическите превозни средства са изключени от режима.

Прагът за задължителна регистрация по Закона за данък върху добавената стойност се увеличава на 60 000 евро от 1 януари 2027 г., 70 000 евро от 1 януари 2028 г. и 75 000 евро от 1 януари 2029 г. Предвижда се и въвеждане на задължително електронно фактуриране за местни доставки.

Базисните данъчни стойности при определяне на данъчната оценка на недвижимите имоти ще бъдат актуализирани поетапно – с 30 на сто през 2027 г. и с по 35 на сто през 2028 и 2029 г.

Продължава прилагането на акцизния календар за периода 2026–2028 г. за поетапно увеличаване на акцизните ставки върху тютюневите изделия. Нови ставки влизат в сила от 1 март 2027 г. и от 1 януари 2028 г.

Осигурителната политика предвижда за периода 2027–2029 г. да се запазят размерите и съотношенията на осигурителните вноски за фондовете на държавното обществено осигуряване на нивата от 2026 г. От 1 януари 2027 г. се променя разпределението на осигурителните вноски между осигурителя и осигурените лица за държавните служители по Закона за държавния служител и за заетите по Закона за съдебната власт, като за 2027 г. се предвижда компенсиране на възнагражденията им.

Минималният осигурителен доход за самоосигуряващите се лица се увеличава на 660 евро от 1 януари 2027 г., 680 евро през 2028 г. и 710 евро през 2029 г. Максималният осигурителен доход за всички осигурени лица се увеличава на 2400 евро през 2027 г., 2500 евро през 2028 г. и 2600 евро през 2029 г.

Заплати, пенсии и социални плащания

Пакетът от мерки за оптимизиране на бюджетните разходи включва целогодишно прилагане на намалението с 10 на сто на разходите за заплати и възнаграждения на персонала, считано от 1 септември 2026 г. Изключения са предвидени за делегираните от държавата дейности, Министерството на отбраната, сектор „Сигурност“ и лечебните заведения, като се запазват достигнатите размери на индивидуалните основни заплати.

От 1 януари 2027 г. се предвижда намаляване с до 10 на сто на разходите за заплати и възнаграждения на персонала в системата на Министерството на вътрешните работи и силовите ведомства. Предвижда се също през 2027 г. да се запази държавната субсидия за политическите партии в размер на 3 евро за един получен действителен глас.

Пакетът включва подобряване на контрола върху разходите за лична помощ и обезщетения за безработица, консолидация на публичните разходи за здравеопазване и оптимизиране на капиталовите разходи по Националната програма за енергийна ефективност.

Предвижда се да няма увеличение на разходите за персонал по механизми за индексация на възнагражденията на база ръста на средната брутна работна заплата или на минималната работна заплата.

Основните разходни политики предвиждат прогнозен размер на минималната работна заплата от 660 евро за 2027 г., 680 евро за 2028 г. и 710 евро за 2029 г.

От 1 януари 2027 г. се предвижда увеличение с 5 на сто на разходите за персонал на първостепенните разпоредители с бюджет, с изключение на изборните длъжности и лицата по чл. 69 от Кодекса за социално осигуряване (сектор „Отбрана и сигурност“).

За увеличение на заплатите на педагогическите специалисти със 7,5 на сто от 1 януари 2027 г. са предвидени 170,5 млн. евро.

Пенсиите за трудова дейност ще се осъвременяват от 1 юли на съответната година по т.нар. швейцарско правило, като за 2027 г. са предвидени 552,6 млн. евро.

За увеличаване на размерите на девет от общо 12 вида семейни помощи за деца са заложени 72,5 млн. евро. Предвижда се и увеличение с 35 евро на доходните критерии за достъп до помощите.

Други 114,3 млн. евро са предвидени за по-високи размери на социалните плащания във връзка с новия размер на линията на бедност от 443 евро за 2027 г.

Обезщетението за отглеждане на дете до двегодишна възраст се увеличава за първи път от 2023 г. – от 398,81 евро на 450 евро. Предвижда се и увеличение на минималното дневно обезщетение за безработица от 9,21 евро на 13 евро.

В проекта са заложени допълнително 493 млн. евро за здравноосигурителни плащания по бюджета на Националната здравноосигурителна каса. За компенсации по програмите за временно облекчение на цените на електрическата енергия чрез бюджета на фонд „Сигурност на електроенергийната система“ са предвидени 634,9 млн. евро.

Разходите за отбрана възлизат на 2,23 на сто от БВП през 2027 г. и достигат до 2,55 на сто през 2029 г.

Капиталови инвестиции

Средствата за капиталови разходи, заложени в проектобюджета за 2027 г., възлизат на 6,0186 млрд. евро. От тях 3,6284 млрд. евро са с национално финансиране, а 2,3902 млн. евро – с европейско финансиране, включително по Националния план за възстановяване и устойчивост.

Приоритетните стратегически инвестиционни проекти са включени в „Програма за приоритетни стратегически инвестиционни проекти с национално финансиране за периода 2027 - 2029 г.“. Средствата за тях са в рамките на утвърдените капиталови разходи по бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет.
Продължава разплащането на проекти по Инвестиционната програма за общински проекти, стартирала през 2024 г., като за 2027 г. е разчетен общ ресурс от 600 млн. евро.

√ **В НОИ обсъждат бюджета на Държавното обществено осигуряване за 2027 г.**
Надзорният съвет на НОИ ще обсъди проектобюджета на Държавното обществено осигуряване за 2027 г.
За догодина, той ще надхвърли 16 млрд €. Разходите за пенсии са над 14,6 млрд €. Повече от 6,7 млрд € от парите за пенсии ще бъдат изплатени с трансфер от държавния бюджет.
Минималната пенсия от 1 юли се предвижда да бъде малко над 374,62 евро. А заложеното осъвременяване на пенсиите е между 7 и 8%.
Минималният осигурителен доход от 1 януари ще бъде 660 €, а максималният 2400 €.
Майчинството през втората година става 450 евро. Минималното обезщетение за безработица ще бъде 13 евро на ден, а максималното малко над 60 евро.

Investor.bg

√ **Критично ниско е нивото на река Дунав за ноември, дебитът е едва 37% от нормата**
Към тази сутрин нивото на река Дунав в българския и румънския участък остава тревожно ниско, като на редица водомерни постове се отчитат отрицателни стойности спрямо условната кота нула. Продължителното засушаване оказва сериозно влияние върху корабоплаването, транспортните връзки и енергетиката в региона, пише БГНЕС.
По цялото долно течение на реката водните стоежи са с ниски нива, като на водомерен пост Оряхово нивото на водата е отчетено на минус 69 см. Този спад напълно е оголил някои крайбрежни зони – така например пътеката към остров Есперанто край Оряхово в момента е пресъхнала.
Ниският воден стълб води до директно блокиране на част от трансграничния транспорт. Към тази сутрин фериботните връзки, обслужващи пунктовете Оряхово – Бекет и Свищов – Зимнич, продължават да не работят, тъй като платформите не могат да оперират при тези условия.
През изминалата седмица тенденцията на маловодие се запази трайно, като колебанията в нивата бяха минимални. Според актуалните хидрологични справки дебитът на реката при навлизането ѝ в територията на Румъния съставлява едва около 37% от средната многогодишна норма за месец ноември.
Този продължителен период на критично ниски води създаде сериозни затруднения не само за транспорта, но и за енергийния сектор на съседна Румъния. Едва късно в петък Първи блок на румънската АЕЦ „Черна вода“ успя да възобнови подаването на електроенергия към националната мрежа след цели 101 дни прекъсване. Въпреки пускането му енергийните специалисти остават нащрек, тъй като Дунав продължава да не осигурява достатъчно вода за безпроблемната работа на всички мощности.
Прогнозите за следващите няколко дни не предвиждат съществени валежи в европейската част на водосбора на реката, които биха довели до рязко покачване на нивото

√ **Китайските производители на изкуствени диаманти залагат на AI и чиповете за нов растеж**
Около 70% от двата милиона карата лабораторно създадени диаманти, които се произвеждат годишно във фабриката на Фън Цзюн, в момента се използват за бижута. Предприемачът обаче залага на това, че бъдещето на китайската индустрия за синтетични диаманти е в доставките на съвременни материали за полупроводници, сървъри за изкуствен интелект (AI) и други високотехнологични приложения, пише Ройтерс.
„Целя се до 2030 г. да увелича дела на продуктите си, използвани във функционални материали, до над 50%, като същевременно намаля дела на тези за бижутерийния сектор до максимум 30%“, заявява Фън.
Китайските производители на лабораторно създадени диаманти, които осигуряват около половината от световното предлагане, търсят приложения отвъд скъпоценните камъни на фона на засилващата се конкуренция и натиска върху цените. Тази промяна може да придаде на индустрията по-голямо стратегическо значение в технологическото съперничество между САЩ и Китай. Ако синтетичните диаманти започнат да се използват по-широко в полупроводниците

и системите за отвеждане на топлината в инфраструктурата за изкуствен интелект, доминиращото положение на Китай в производството може да се превърне в поредната уязвимост във веригите за доставки на САЩ.

„Този преход вече е определящата структурна тенденция в диамантената индустрия и има преки последици за глобалните технологични вериги за доставки“, посочва Манан Гоенка, мениджър в консултантската компания Ken Research.

Според компании и анализатори търсенето от сектори като производството на чипове, управлението на топлината и квантовите технологии може да се превърне в следващия голям двигател на растежа в индустрията. Синтетичните диаманти са ценени заради свойствата си, които могат да подобрят работата на съвременната електроника и изчислителните системи.

Промяната настъпва в момент, когато развитието на изкуствения интелект води до рязко увеличаване на търсенето на капацитет в центровете за данни. В доклад от 2025 г. Международната агенция по енергетика (МАЕ) посочва, че потреблението на електроенергия от центровете за данни се очаква да нарасне повече от два пъти до 2030 г. и да достигне около 945 тераватчаса - приблизително колкото годишното потребление на електроенергия в Япония. Основният двигател на този растеж е изкуственият интелект.

Възможностите, които изкуственият интелект отваря

Анализаторите разглеждат управлението на топлината като по-близка във времето възможност, докато широкото комерсиално приложение на диамантите като материал за полупроводници все още е по-далечна перспектива. За употреба в чипове са необходими и значително по-висока чистота и по-строги производствени стандарти в сравнение с диамантите, използвани в режещи и пробивни инструменти.

Интересът на някои от най-големите технологични компании в света обаче показва потенциала приложенията в производството на чипове да се превърнат в нов източник на търсене, тъй като изчисленията с изкуствен интелект генерират все повече топлина.

Китайски медии съобщават, че Huawei и TSMC проучват възможностите за използване на синтетични диаманти за охлаждане на чипове. Междувременно Lenovo представи на китайския пазар потребителски лаптоп, за който твърди, че използва охлаждащ материал от диамант и мед.

През юни главният изпълнителен директор на Intel Лип-Бу Тан заяви, че лично е инвестирал в Diamond Foundry - производител на лабораторно отгледани диаманти, който разработва диамантени пластини за производство на чипове.

Huawei, Lenovo, Intel и TSMC не са отговорили на запитванията за коментар.

Някои китайски производители вече започват да инвестират в очакване на бъдещото търсене. Според съобщение от юни, Henan Liliang Diamond планира да пренасочи 1 млрд. юана (149,18 млн. долара), първоначално набрани за разширяване на производството на диаманти с качество за бижутерията, към нов проект за производство на диаманти за промишлени и технологични приложения.

През април разработени от китайски изследователи охлаждащи модули от диамант и мед подобриха отвеждането на топлината от чипови модули с 80% и повишиха производителността на чиповете с 10%, съобщи Институтът за технологии и инженерни материали в Нинбо.

По-широкото внедряване на тази технология може да преобрази пазара на материали за управление на топлината, които предотвратяват прегряването на чиповете. Германската Henkel, американската химическа компания Dow и японската Shin-Etsu Chemical продават продукти за отвеждане на топлината от чипове. Ако диамантените топлоразпределители навлязат масово в чиповете за изкуствен интелект и центровете за данни, те биха могли да се конкурират с някои от използваните в момента материали.

Henkel, Dow и Shin-Etsu също не са коментирали темата.

Подобни продукти, базирани на диаманти, се разработват и извън Китай. През юни подразделението за синтетични диаманти и съвременни материали на De Beers - Element Six - и японската компания Orbray обявиха, че са произвели еднокристални диамантени пластини с диаметър 3 инча и подготвят производството на пластини с диаметър 2 инча в американския щат Орегон.

Испанското правителство инвестира 753 млн. евро в завод на Diamond Foundry в Трухильо, който ще произвежда синтетични диамантени пластини. Ако проектът бъде завършен, това ще бъде първият в Европа производител в голям мащаб на диамантени подложки - материал, използван в производството на полупроводници.

В началото на октомври американската компания Frore Systems, специализирана в управлението на топлината, представи LiquidJet Diamond - многостепенна охлаждаща плоча с интегриран диамантен топлоразпределител.

„Обхватът и потенциалът на технологичните и промишлените приложения могат значително да надхвърлят тези на пазара за диамантени бижута на дребно, чийто годишен обем сам по себе си е около 100 млрд. долара“, коментира независимият консултант в диамантената индустрия Робърт Буке.

Машина за диаманти

Фабриката на Фън - Jiaruifu - е една от стотиците производствени бази за лабораторно създадени диаманти, съсредоточени в централната китайска провинция Хънан. На нея се падат 80% от производството на синтетични диаманти в Китай.

Лабораторно създадените диаманти се произвеждат в машини, които възпроизвеждат условията на висока температура и високо налягане, при които се образуват естествените диаманти. По физични характеристики те са идентични с добиваните от земните недра.

Една машина във фабриката на Фън може да произведе 120 карата необработени диаманти за шест дни - процес, който в природата отнема милиарди години.

Фън разполага с 550 такива машини, всяка от които струва около 3 млн. юана и тежи над 100 тона. Благодарение на тях от създаването на бизнеса през 2019 г. той е увеличил десетократно годишното си производство, достигнало 2 млн. карата през 2025 г. Това се равнява на около 9% от производството на De Beers през миналата година.

Китайските власти вече предприеха стъпки за включване на тази технология в режима за контрол на износа. През 2024 г. бяха въведени ограничения за свързани машини и ключови компоненти. През 2025 г. към списъка бяха добавени още продукти от синтетични диаманти, но прилагането на мерките беше отложено с една година в рамките на споразумение между САЩ и Китай, постигнато през октомври миналата година.

„По-широкото значение е, че синтетичните диаманти могат все повече да се превръщат в част от стратегическите търговски дебати, свързани с полупроводниците, редкоземните елементи и модерното производство“, казва Гоенка.

Бързото разширяване на производството на лабораторно отгледани диаманти в Китай допринесе за понижаването на цените и засили натиска върху производителите да търсят приложения с по-висока добавена стойност.

Според Фън брутният марж на печалбата при диамантите с качество за бижутерията е между 30% и 40%, докато при промишлените диаманти достига около 50%. Вместо да увеличава допълнително производството, той планира да насочи по-голям дял от него към по-доходоносни промишлени приложения.

Въпреки че търговският потенциал на синтетичните диаманти в модерните промишлени приложения все още е несигурен и съществува риск от ново свръхпроизводство в китайската индустрия, производителите остават оптимистично настроени.

„Това ще бъде пазар за стотици милиарди, а дори и за трилиони юани. Ние стратегически разширяваме дейността си към приложения от следващо поколение, които да заменят традиционните“, казва Фън.

Мениджър

√ Инфлацията у нас достигна 6,1%, НСИ посочва горивата като основен фактор

Годишната инфлация в България достигна 6,1% през октомври. Според председателя на НСИ основната причина за поскъпването са високите цени на горивата.

Годишната инфлация в България достигна 6,1% през октомври, показват предварителните данни на Националния статистически институт (НСИ). Основният фактор за поскъпването са високите цени на горивата, които оказват натиск върху цените и в останалите държави от еврозоната. Това заяви председателят на НСИ Атанас Атанасов пред Нова телевизия.

По думите му инфлацията остава висока в редица европейски държави. Освен Литва, страни като Франция и Гърция също отчитат инфлация над 5%, близка до тази в България.

Атанасов подчерта, че поскъпването на горивата е общ фактор за инфлационния натиск в еврозоната.

Транспортът е поскъпнал с близо 30%

Председателят на НСИ обясни, че институтът следи цените на малко над 860 различни стоки и услуги. Макар поскъпване да се наблюдава при множество продукти, при някои групи увеличението е значително по-голямо.

Като пример той посочи транспорта, където цените са се повишили с близо 30%.

При хранителните продукти ситуацията е по-различна заради сезонните колебания.

„Специално при хранителните стоки имаме така наречената сезонност“, обясни Атанасов.

Това означава, че цените на определени плодове, зеленчуци и други храни се понижават през едни периоди от годината и се повишават през други.

Защо някои стоки са по-скъпи в България, отколкото в други държави?

Атанасов коментира и разликите в цените между България и останалите страни от Европейския съюз.
Според него във всяка държава могат да се намерят продукти, които са по-евтини или по-скъпи в сравнение с други пазари. Например дадена стока може да струва по-малко в България, отколкото в Гърция, докато при друга ситуацията да е обратната.
„На пазара винаги има аномалии. Те се случват, когато пазарът не е регулиран и не действа достатъчно ефективно“, посочи председателят на НСИ.
Той обясни, че цените в държавите от Европейския съюз постепенно се сближават заради функционирането на общия свободен пазар.
Същевременно България остава силно зависима от цените на енергийните ресурси, което прави икономиката чувствителна към промените на международните пазари.
Поскъпването на горивата е спряло през последния месец
Въпреки значителното увеличение на цените на горивата през последната година, през последния месец се наблюдава известно стабилизиране, посочи Атанасов.
„Въпреки голямото увеличение на горивата, което имахме през последната година, през последния месец те се успокоиха на едно високо ниво, но поне спряха да се покачват“, заяви той.
Председателят на НСИ изрази очакване, че през следващата година няма да има ново значително ускоряване на инфлацията.
Каква е инфлацията в България според НСИ и Евростат?
Предварителните данни на НСИ, публикувани на 3 ноември, показват, че годишната инфлация, измерена чрез националния индекс на потребителските цени (ИПЦ), се е ускорила до 6,1% през октомври спрямо 5,7% през септември.
По хармонизирания индекс на потребителските цени (ХИПЦ), използван от Евростат за сравнение между държавите, годишната инфлация в България е достигнала 6% през октомври.
За сравнение, инфлацията в еврозоната за същия период е била 4%.
Разликата между двата показателя се дължи на различията в методологията и обхвата на потребителските разходи, които се включват при изчисляването им.

√ **Европа залага 525 млн. евро на стартъпи за проектиране на чипове**
Европа се надява да стимулира появата на ново поколение европейски компании за проектиране на чипове, като инвестира 525 милиона евро в стартъпи в този сектор, предава Euronews.
В сряда Европейската комисия обяви създаването на „Европейска платформа за проектиране на чипове“ (European Chip Design Platform). Целта ѝ е да предостави на компании в ранен етап на развитие инструменти за проектиране, достъп до интелектуална собственост и производствени мощности, както и безвъзмездни средства в размер до 16 милиона евро.
Проектирането на чипове е ключов етап във веригата на стойността в полупроводниковата индустрия – именно тук възниква голяма част от иновациите в сектора. Въпреки това, според данни на Комисията, европейските фирми генерират по-малко от 1% от глобалните приходи в този сегмент.
Представители на ЕС посочват, че това подкопава по-мащабната стратегия на Съюза в областта на чиповете: новите производствени мощности в Европа ще бъдат устойчиви само ако съществува достатъчно търсене, а голяма част от това търсене трябва да идва именно от европейски проектанти.
Според официални лица залогът е по-голям от просто подкрепа за стартъпите – новите европейски заводи ще бъдат рентабилни, само ако европейските проектанти осигурят необходимото търсене.
„Европейската платформа за проектиране предоставя на нашите стартъпи и малки и средни предприятия (МСП) в сферата на чиповете подкрепата, от която се нуждаят, за да преодолеят бариерите и да превърнат иновативните си идеи в реален продукт. Това показва, че Европа е готова да предприеме реални действия за постигане на целите си за технологичен суверенитет – не само чрез политики и обещания, но и чрез инвестиции в нашето бъдеще“, заяви Хена Виркунен, изпълнителен заместник-председател на Европейската комисия с ресор „Технологичен суверенитет, сигурност и демокрация“.
Позицията на Европа в глобалната индустрия за чипове е подложена на натиск от няколко години насам.
Целта на „Закона за чиповете“ (Chips Act) е до 2030 г. делът на ЕС в световното производство на полупроводници да достигне 20% (при ниво от около 9% през 2020 г.). В доклад от 2025 г. обаче Европейската сметна палата заключава, че е много малко вероятно тази цел да бъде постигната.

Междувременно производственият капацитет за чипове е съсредоточен в ръцете на едва шепа компании.
Тайванската компания TSMC в момента произвежда около седем от всеки десет чипа, създавани за други фирми. Най-усъвършенстваните чипове – тези, които задвижват системите за изкуствен интелект и най-новите смартфони – се произвеждат почти изцяло в Тайван и Южна Корея. САЩ, Европа и Япония се стремят да изградят собствен капацитет, за да намалят тази зависимост.
Поддръжниците на Законодателния акт за чиповете (Chips Act) изтъкват, че той е спомогнал за преодоляване на дългогодишен спад. Представител на Европейската комисия заяви, че актът е положил солидна основа и е върнал Европа на пътя на растежа след две десетилетия на упадък.
Целта на платформата за проектиране е да стимулира европейското търсене и да развие експертни познания в началния етап на веригата на стойността, вместо фокусът да пада единствено върху производствения капацитет.
Инициативата е част от Законодателния акт на ЕС за чиповете, чиято цел е да укрепи полупроводниковата екосистема на Съюза, да повиши устойчивостта на веригите за доставки и да намали външните зависимости.
В документа са заложени пет стратегически цели, сред които изграждането и укрепването на европейския капацитет за проектиране на високотехнологични чипове. Създаването на Европейска платформа за проектиране на чипове – чрез Съвместното предприятие за чипове (Chips Joint Undertaking) – е ключов елемент от този законодателен акт.

Business.dir.bg

√ **Кристалина Георгиева предупреди за рисковете от зависимостта на икономиката от ИИ**
Централните банкери по света ще трябва да вземат предвид евентуално забавяне на икономически растеж, който е тласкан от изкуствения интелект, когато преценяват необходимите мерки в борбата с инфлацията. Това заяви управляващият директор на Международния валутен фонд (МВФ) Кристалина Георгиева, цитирана от Ройтерс и БТА.
По време в събитие в централата на МВФ във Вашингтон, състояло се снощи, Георгиева отбеляза, че опасенията относно зависимостта от инвестиционния бум в областта на изкуствения интелект и високите пазарни оценки на активите оказват въздействие върху пазарите по света.
Ситуацията е нестабилна и и това вероятно ще продължи и занапред, предупреди ръководителката на МВФ.
По думите ѝ нестабилността ще затрудни работата на централните банки в момент, когато рисковете за ценовата стабилност нарастват.
Рязкото понижение на цените на акциите на технологични компании в четвъртък се отрази негативно на пазарите, особено в САЩ, на фона на опасения, че победата на Демократическата партия на междинните избори в САЩ ще доведе до засилен регулаторен контрол върху изкуствения интелект и ще забави изграждането на центрове за данни, което насочи инвеститорите към облигациите с по-сигурна възвръщаемост, припомня Ройтерс.
Политическата несигурност се отразява на търговията с акции на компании, свързани с изкуствения интелект, която и без това е помрачена основа заради опасенията относно възвръщаемостта на огромните инвестиции в инфраструктура, необходима за изчисления. Резките спадове на борсите разтревожиха както индивидуалните инвеститори, така и хедж фондовете.
Кристалина Георгиева заяви, че инвестиционният бум в областта на изкуствения интелект стимулира икономическия растеж в някои страни и помага да се компенсира шока в предлагането на петрол, предизвикан от войната в Близкия изток. Тези инвестиции обаче засилват инфлационния натиск и опасенията за финансовата стабилност.
Миналия месец МВФ предупреди за значителни рискове за икономическия растеж и финансовата стабилност, свързани с евентуален край на инвестиционния бум в изкуствен интелект, наред с други фактори, включително продължителна война в Близкия изток.
Фондът посочи, че рязък спад на инвестициите в ИИ може да доведе до значително понижение на цените на активите и в крайна сметка до намаляване на световния брутен вътрешен продукт (БВП) с 1,1 процента до 2028 г., както и икономическото производство на САЩ с 1,8 процента.
Георгиева не акцентира върху тази песимистична прогноза, но призна, че напоследък се наблюдава пазарна нестабилност. "Ако има забавяне на импулса за растеж, задвижван от изкуствения интелект, това ще трябва да бъде отчетено, когато централните банки преценяват необходимите мерки в борбата с упоритата инфлация", заяви Кристалина Георгиева.

От Демократическата партия в САЩ планират да внесат поредица от нови законодателни инициативи, насочени към системите с изкуствен интелект и изграждането на центрове за данни, след като поемат контрола над Конгреса през януари, съобщи вчера Ройтерс, позовавайки се на сътрудници на конгресмени и активисти.
Това би представлявало рязка промяна спрямо досегашната политика на Конгреса, в който законодателите се съсредоточиха основно върху насърчаването на развитието на изкуствения интелект и отказаха да приемат законодателство, ограничаващо технологията.

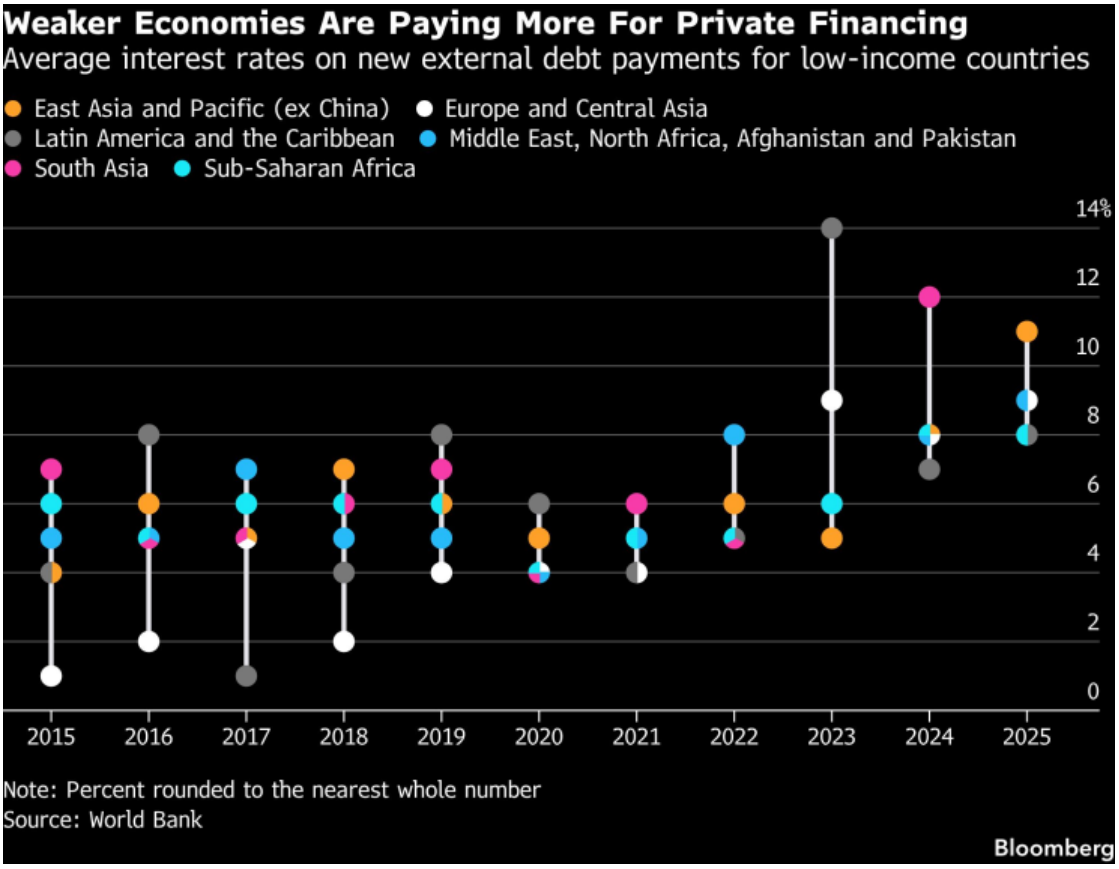
√ **Петролът поевтинява в началото на търговията**
Цените на петрола паднаха при откриването на търговията днес, след като американският президент Доналд Тръмп заяви, че е много малко вероятно да нареди нови атаки срещу Иран, стига преговорите за прекратяване на конфликта да напредват. Това се случи въпреки докладите и от двете страни, че корабоплаването е било засегнато в или близо до Ормузкия пролив.
Брент спадна с 64 цента, или 0,64%, до 97,67 долара за барел, докато West Texas Intermediate (WTI) се понижи с 35 цента, или 0,40%, до 90,51 долара за барел. Брент временно падна с над 1 долар за барел.
"Зависи дали ще подпишат много силно споразумение", каза Тръмп в телефонно интервю за CNN. "Отговорът е, че е много малко вероятно това да е необходимо."
Тръмп беше загатнал за възобновяване на мащабни атаки срещу Иран след междинните избори в САЩ миналата седмица, но все още няма признаци за мащабна американска военна операция. Иран заяви, че ще отговори с удари по американски и израелски цели.

Bloomberg TV Bulgaria

√ **По-бедните нации ще плащат най-много за дълга си от 1989 г. насам**

- Външният дълг на развиващите се икономики е нараснал до рекордните 9,4 трилиона долара през 2025 г., според Световната банка. Ръстът се дължи отчасти на факта, че най-бедните държави са изправени пред нива на разходите за заемане на средства, каквито не са наблюдавани от 80-те години на миналия век.
- Частното финансиране е основният двигател за увеличението на външния дълг при страните с ниски и средни доходи (с изключение на Китай) през 2025 г., като нетният приток на дългови средства е достигнал близо 360 милиарда долара, посочват от Световната банка.
- Завръщането на частното кредитиране към страните с ниски и средни доходи е положително явление, но тези държави вземат повече заеми, плащат по-високи разходи и в много случаи им остават по-малко средства за дългосрочно развитие, отбелязва в изявление Хайшан Фу, главен статистик на Световната банка и директор по данните за развитието.

Външният дълг на развиващите се икономики е нараснал до рекордните 9,4 трилиона долара през 2025 г., според Световната банка. Ръстът се дължи отчасти на факта, че най-бедните държави са изправени пред нива на разходите за заемане на средства, каквито не са наблюдавани от 80-те години на миналия век.
През миналата година страните с по-ниски доходи са плащали средно 8,2% лихва при получаване на нови частни заеми и 9,4% при емитиране на нови облигации, съобщават от банката (визирайки държавите, които имат достъп до безвъзмездни средства и преференциално финансиране от институцията). За развиващите се нации със по-стабилни икономики средният лихвен процент по новите облигации е бил 5,5%.



По-слабите икономики плащат повече за частно финансиране | Средни лихвени проценти по новите външни дългови задължения за страните с ниски доходи

За много емитенти от т.нар. „гранични пазари“ (frontier markets) основното предизвикателство днес не е толкова намирането на финансиране, колкото неговата достъпност – т.е. дали могат да си позволят кредита, който им се предлага, посочват от базираната във Вашингтон банка.

Частното финансиране е основният двигател за увеличението на външния дълг при страните с ниски и средни доходи (с изключение на Китай) през 2025 г., като нетният приток на дългови средства е достигнал близо 360 милиарда долара, посочват от Световната банка. Демократична република Конго набра 1,25 милиарда долара през април при дебюта си в доларови облигации, чрез две ценни книжа с доходност от 8,75% и 9,5%, което е „сред най-високите лихвени проценти по държавни купони, регистрирани през 2026 г. досега“, съобщи банката. Ангола е емитирала до средата на август повече от два пъти повече от 2 милиарда долара, продадени миналата година, докато Индонезия и Филипините също надминаха емисията си от 2025 г.

„Връщането на частното кредитиране към страни с ниски и средни доходи е добре дошло, но тези страни заемат повече, плащат повече и в много случаи оставят по-малко за дългосрочно развитие“, каза в изявление Хайшан Фу, главен статистик и директор на данните за развитието на Световната банка.

Банката добави, че много правителства емитират нови облигации, за да изкупят обратно дълг или да изгладят погасяването му с течение на времето - без да намаляват значително натрупания дълг. „Външните шокове могат да бъдат по-трудни за абсорбиране, когато правителствата вече са изправени пред значителни финансови нужди и ограничени възможности за реакция“, се казва в доклада.

Правителствата се обръщат към сложни операции за управление на пасивите и алтернативни финансови структури, за да управляват задълженията си. Банката е установила нарастващо използване на така наречените суапове за обща доходност от 2024 г. насам в страни като Аржентина, Колумбия, Ангола, Нигерия и Сенегал, като сумите на финансиране варират от около 1 милиард до 9,3 милиарда долара.

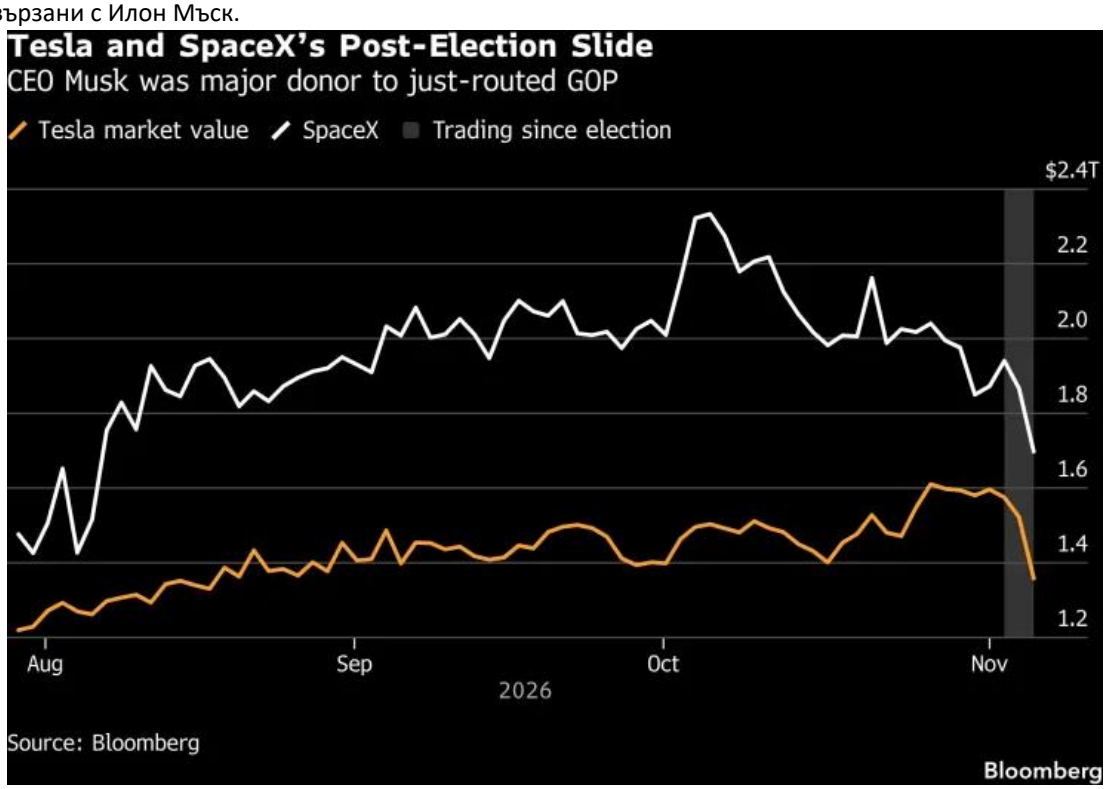
Тези споразумения могат да осигурят бърз достъп до чуждестранна валута, но носят рискове, свързани с обезпечение, рефинансиране и прозрачност, добави банката.

√ Историческият срив в Азия и на Уолстрийт

Технологичните компании поведоха спада на Уолстрийт, а индексът на пазарната волатилност VIX скочи с 68% за ден. Разпродажбите засегнаха всички сектори на S&P 500 и се пренесоха към азиатските и европейските пазари. Инвеститорите преоценяват перспективите пред изкуствения интелект след междинните избори в САЩ и възможността за по-строги регулации, докато остава неясно къде се насочват капиталите, изтеглени от акциите. Това коментира в своя обзор на движенията на фондовите пазари водещият на предаването "В развитие" Георги Месробович.

Американските фондови пазари отчетоха едни от най-сериозните си спадове от 2020 г. насам. S&P 500 загуби 4,36%, или 334 пункта, до около 7353 пункта, след като в първата сесия след междинните избори премина 7700 пункта. Nasdaq се понижи с 6,36%, а Dow Jones отстъпи с 3,44%, или близо 1800 пункта.

Промяната в пазарните нагласи дойде след първоначалния оптимизъм около изборните резултати. Инвеститорите започнаха да оценяват риска от по-строга политика на демократите спрямо технологичния сектор и изкуствения интелект. Особено внимание привличат перспективите пред изграждането на центрове за данни в щати като Тексас, където оперират компании, свързани с Илон Мъск.



Технологичните компании поведоха спада

Разпродажбите засегнаха особено силно производителите на памети и оборудване за центрове за данни. Акциите на SanDisk поевтиняха с 22,2%, а Micron загуби над 17%. Под натиск попаднаха още AMD, Western Digital и Marvell Technology. Спадът при някои от тези компании идва след значително поскъпване през последните месеци, подкрепено от силното търсене на хардуер за изкуствен интелект.

Големите технологични компании също допринесоха за понижението на индексите. Nvidia, Microsoft, Apple и Alphabet имат значителна тежест в S&P 500, което прави представянето им особено важно за движението на бенчмарка. При Nasdaq само 14 компании приключиха сесията на положителна територия. В рамките на S&P 500 печелившите бяха 72, срещу 426 губещи.

Нито един от 11-те сектора на S&P 500 не завърши сесията на зелено. Информационните технологии отчетоха най-голям спад, от около 7,3%, докато потребителските стоки от първа необходимост се представиха относително по-добре.

Разпродажбите се пренесоха към Азия и Европа

Негативните настроения достигнаха и азиатските пазари. Южнокорейският Kospi се понижи с около 6%, като индексът е силно зависим от представянето на Samsung Electronics и SK Hynix, които имат общо тегло от приблизително половината му

стойност. Японският Nikkei навлезе в мечи пазар, след като спадът му спрямо юнския връх надхвърли 20%. Тайванският фондов индекс също загуби над 20% спрямо върховете си от края на септември и началото на октомври.
В Европа STOXX 600 се понижи с 1,27% по време на разглежданата търговска сесия. Спадът беше по-ограничен спрямо американските и азиатските пазари, но показа, че промяната в инвеститорските нагласи не подминава и европейските борси.
Индексът VIX, който измерва очакваната волатилност на американския фондов пазар, скочи с 68% само за ден и достигна около 26,29 пункта. За приблизително месец ръстът му е 77%.
Къде се насочват капиталите?
Спадът в доходността по американските държавни облигации подсказва, че част от инвеститорите може да са пренасочили средства към дълговите пазари. Движението обаче не е достатъчно голямо, за да покаже, че облигациите са поели значителна част от капитала, изтеглен от акциите. Остава възможността инвеститорите да държат повече средства в кеш или да заемат къси позиции.
Златото също не отчете съществено поскъпване по време на разпродажбите. Зелените технологии се представиха относително по-добре от останалите сегменти, но и те не успяха да избегнат спада.
Фючърсите върху американските индекси показаха признаци на частично възстановяване в следващата сесия, особено при Nasdaq. Дали това е начало на стабилизиране или временна реакция след силните разпродажби, ще стане ясно с развитието на търговията.

Капитал

√ **Енергията зад дигиталната икономика**
Изкуственият интелект, облачните услуги и дигитализацията променят начина, по който работят компаниите и икономиките. Зад тази трансформация стои бързо разрастваща се физическа инфраструктура - центровете за данни. Тяхното развитие зависи не само от наличието на технологии и инвестиционен капитал, а все повече и от достъпа до надеждна и достатъчна електроенергия.
Според Siemens Energy потреблението на електроенергия от центровете за данни може да достигне 4% от глобалното производство до 2030 г. Ограниченият мрежов капацитет, необходимостта от бързо въвеждане на нови мощности и целите за устойчивост поставят сектора пред сложна задача: как да осигури сигурно електрозахранване, без компромис с икономическата ефективност и декарбонизацията.
Електроенергията като стратегически ресурс
В много пазари достъпът до електроенергия вече се превръща в определящ фактор за развитието на нови центрове за данни. За операторите надеждността на захранването е критична, но в редица региони необходимата мощност не може да бъде осигурена достатъчно бързо чрез съществуващата електроенергийна инфраструктура.
Това изисква нов подход към планирането на енергийните системи. Вместо от отделни продукти и технологии инвеститорите се нуждаят от цялостна архитектура, която обединява мрежово присъединяване, локално производство на електроенергия, енергийно съхранение, управление на натоварването и дигитален контрол.
В отговор на тези потребности Siemens Energy предлага решения по цялата енергийна верига - от връзката с електроенергийната система до производството, разпределението и управлението на електроенергията в самия обект.
От мрежата до самия център за данни
Една от основните области в портфолиото на компанията е изграждането на надеждна връзка между електропреносната система и центъра за данни. Решенията включват технологии за пренос и разпределение на електроенергия, подстанции, трансформатори, автоматизация и цифрово управление на мрежата.
За поддържане на стабилността на системата Siemens Energy предлага батерийни системи за съхранение на енергия, синхронни компенсатори и решения за управление на напрежението и реактивната мощност. Тези технологии подпомагат работата на обекти с бързо променящи се натоварвания, характерни за съвременните високопроизводителни изчислителни центрове и приложенията с изкуствен интелект.
Когато мрежовото присъединяване е ограничено или инвеститорът търси по-голяма независимост, към системата могат да бъдат добавени решения за производство на електроенергия на място. Така центърът за данни се превръща в интегрирана енергийна екосистема, в която производството, съхранението и потреблението на енергия се управляват координирано.
Устойчивост без компромис с надеждността

Наред с надеждността устойчивостта е сред водещите приоритети за индустрията. Все повече оператори поставят цели за намаляване на въглеродния отпечатък, като същевременно продължават да увеличават капацитета си.
За да подкрепи този процес, Siemens Energy прилага методологията Energy System Design. Тя анализира различни комбинации от технологии за производство, съхранение и управление на енергията, като оценява тяхната ефективност от техническа, икономическа и екологична гледна точка.
Този подход позволява на клиентите да сравняват различни сценарии и да изграждат енергийни системи, съобразени както с оперативните им нужди днес, така и с бъдещите им цели за устойчиво развитие. Възобновяеми източници, батерийни системи, водородни технологии и гъвкави мощности могат да бъдат интегрирани в решения, адаптирани към конкретните условия на всеки проект.
Дигиталното управление става ключов фактор
С нарастването на сложността на енергийните системи все по-важна става способността за централизирано наблюдение и управление на различните активи.
Платформата Omnivise T3000 на Siemens Energy позволява интеграция на различни енергийни източници и системи в обща среда за управление. Тя подпомага автоматизацията, мониторинга, енергийния мениджмънт и киберсигурността, като осигурява по-добра видимост и по-бърза реакция при отклонения.
Дигитализацията не само подобрява оперативната надеждност, но и позволява по-ефективно използване на наличните ресурси, което е от ключово значение за центровете за данни от следващо поколение.
Партньорство през целия жизнен цикъл
Изграждането на център за данни е дългосрочна инвестиция, която изисква последователни решения от етапа на планиране до експлоатацията на съоръженията. Затова ролята на технологичния партньор не приключва с доставката на оборудване.
Siemens Energy комбинира енергийни технологии, инженерна експертност, цифрови решения и сервизна поддръжка през целия жизнен цикъл на активите. Компанията подпомага клиентите в изграждането на енергийна инфраструктура, способна да отговори както на настоящите, така и на бъдещите изисквания на дигиталната икономика.
С ускоряването на развитието на изкуствения интелект и облачните услуги достъпът до електроенергия ще се превръща във все по-важен конкурентен фактор. Именно затова успешните проекти ще бъдат тези, при които енергийната стратегия е заложена още в началните етапи на развитието.
Чрез комбинация от мрежови технологии, производство на електроенергия, системи за съхранение, цифрово управление и дългосрочни сервизни решения Siemens Energy подпомага изграждането на надеждна, мащабируема и по-устойчива инфраструктура за следващото поколение центрове за данни.

Cross.bg

√ **Теми и гости в сутрешните блокове**

БНТ, „Денят започва"

- Тема: Бюджетът в числа и политики; Гост: Константин Проданов - председател на Комисия по бюджет и финанси в НС
- Тема: Сметките на опозицията; Гост: Мартин Димитров - депутат от „Демократична България"
- Тема: Има ли шанс за споразумение между Русия и Украйна ?; Гости: Елена Поптодорова; Валерий Тодоров

бТВ, „Тази сутрин"

- Тема: Скри ли властта плана орязване на втората пенсия; Гост: Асен Василев
- Тема: Узаконява ли писането на шльокавица Законът за кирилицата
- Тема: Защо Александра Жекова отпадна още на старта на „Игра на предатели"

√ **Преглед на печата**

Водещи заглавия на първите страници

в. 24 часа - България отлепи от дъното в ЕС - заплатата мина с €55 румънската
в. 24 часа - Доходи уж растат, но у нас децата на бедни почти нямат шанс да забогатеят
в. Труд - Задължават аптеките да доставят липсващо лекарство до 24 часа
в. Труд - Живеем средно 76 години, европейците - с 6 повече

в. Телеграф - Данъчни под прикритие обиколиха 3000 кръчми

Водещи заглавия на вътрешните страници

в. 24 часа - 158 869 домакинства плащат с 45% повече за топлото вкъщи заради скъпия газ

в. 24 часа - Банките ще пазят парите ни от грешни преводи и измамници

в. 24 часа - Вдигат осигуровките на всички, за да съберат €990 млн.

в. Труд - Диагноза без лечение

в. Телеграф - Водили кандидати за ВСС в кабинета на Радев

в. Телеграф - Водното сирене става „продукт"

Водещи интервюта

в. 24 часа - Димитър Пехливанов: По делото за източване на здравната каса в Пловдив проверяваме и за изписани на млади хора лекарства за близо €10 млн. от ревматологични лекарски комисии

в. Труд - Писателят Здравка Евтимова пред „Труд news": Младите в България няма да се предадат пред властолюбец и тиранин

в. Телеграф - Елена Дариева: Властта ни предлага игра на „Не се сърди, човече"

Водещи анализи

в. 24 часа - Език прекрасен, кой те не руга и кой те пощади от хули гадки..

в. Труд - Правото на опозиция е свещено

в. Телеграф - Вандал по вандал - мизерия става

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2026 г. до днес може да намерите на адрес: https://bica-bg.org/bg/14/medii.htm *В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив.*